

Människohandel för sexuella ändamål

Marie Hänninen
Malin Klingberg
Cassandra Lehmus
Emil Lindblom
Christoffer Lindholm
Nicoline Ljungberg
Frida Rosenblad
Vilhelm Sirén

Examensarbete för Socionom (YH) och Sjukskötare (YH)

Utbildning till Socionom, Utbildning till Sjukskötare

Åbo 2019

EXAMENSARBETE

Författare: Marie Hänninen, Malin Klingberg, Cassandra Lehmus, Emil Lindblom, Christoffer Lindholm, Nicoline Ljungberg, Frida Rosenblad, Vilhelm Sirén

Utbildning och ort: Vård och det sociala området, Åbo

Inriktningsalternativ/Fördjupning: Socionom (YH), Sjukskötare (YH)

Handledare: Henrica Lindholm, Anne Nummela, Josephine Åberg

Titel: Människohandel för sexuella ändamål

Datum 30.4

Sidantal 76

Bilagor 9

Abstrakt

Examensarbetet är en del av projektet ”Drömjobb?” vilket är en fortsättning på projektet ”De papperslösa – de icke önskade”. Undersökningen handlar om människohandel för sexuella ändamål. Syftet är att undersöka hur människohandel för sexuella ändamål tar sig uttryck i Finland och hur de professionella inom social- och hälsovårdsområdet kan stödja och identifiera offer samt motverka människohandel för sexuella ändamål.

Frågeställningarna i undersökningen är: *”Hur kan människohandel för sexuella ändamål motverkas i Finland?”* och *”Hur kan professionella inom social- och hälsovården genom mångprofessionellitet stödja offer för människohandel för sexuella ändamål”*.

Undersökningen använder sig av kvalitativ forskningsmetod och narrativ litteraturöversikt samt semistrukturerade intervjuer.

För att kunna stödja och identifiera offer för människohandel för sexuella ändamål förutsätts att professionella inom social- och hälsovården har tillräckligt med kunskap gällande fenomenet. Hjälpsatser och stöd åt offren bör ske genom sektorsövergripande samarbete. Motverkande av fenomenet kan ske genom att påverka utbud och efterfrågan. Detta sker via informationsspridning om människohandel för sexuella ändamål samt offrens utsatta position.

Språk: Svenska

Nyckelord: Människohandel, sexuella ändamål

OPINNÄYTETYÖ

Tekijä: Marie Hänninen, Malin Klingberg, Cassandra Lehmus, Emil Lindblom, Christoffer Lindholm, Nicoline Ljungberg, Frida Rosenblad, Vilhelm Sirén

Koulutus ja paikkakunta: Terveystieteiden- ja sosiaalialan koulutus, Turku

Suuntautumisvaihtoehto/Syventävät opinnot: Sosionomi (AMK) ja Sairaanhoidtaja (AMK)

Ohjaajat: Henrica Lindholm, Anne Nummela, Josephine Åberg

Nimike: Seksuaalisiin tarkoituksiin kohdistuva ihmiskauppa

Päivämäärä 30.4

Sivumäärä 76

Liitteet 9

Tiivistelmä

Opinnäytetyö on osa projektia ”Drömjobb?” joka on jatko-osa projektille ”De papperslösa – de icke önskade”. Tutkimuksen aiheena on seksuaalisiin tarkoituksiin kohdistuva ihmiskauppa. Tavoitteena on selvittää, miten seksuaalisiin tarkoituksiin kohdistuvaa ihmiskauppaa ilmenee Suomessa ja miten sosiaali- ja terveysalan ammattilaiset voivat tukea ja tunnistaa uhreja sekä ehkäistä seksuaalisiin tarkoituksiin kohdistuvaa ihmiskauppaa. Tutkimuksen kysymykset ovat ”Miten seksuaalisiin tarkoituksiin kohdistuvaa ihmiskauppaa voidaan ehkäistä Suomessa?” ja ”Miten sosiaali- ja terveysalan ammattilaiset voivat tukea seksuaalisiin tarkoituksiin kohdistuvan ihmiskaupan uhreja moniammatillisen työn avulla?”. Tutkimuksessa hyödynnetään laadullista tutkimusmenetelmää. Menetelminä käytetään tutkimuksessa narratiivista kirjallisuuskatsausta sekä puolistrukturoituja haastatteluja.

Seksuaalisiin tarkoituksiin kohdistuvan ihmiskaupan uhrien tukemiseksi ja tunnistamiseksi vaaditaan, että sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisilla on riittävästi tietoa ilmiöstä. Uhrien auttaminen ja tukeminen olisi toteutettava eri alojen välisellä yhteistyöllä. Ilmiön torjuminen voidaan saavuttaa vaikuttamalla tarjontaan ja kysyntään. Tämä tapahtuu levittämällä tietoa seksuaalisiin tarkoituksiin kohdistuvasta ihmiskaupasta sekä uhrien haavoittuvasta asemasta.

Kieli: Ruotsi

Avainsanat: Ihmiskauppa, seksuaalisiin tarkoituksiin

BACHELOR'S THESIS

Author: Marie Hänninen, Malin Klingberg, Cassandra Lehmus, Emil Lindblom Christoffer Lindholm, Nicoline Ljungberg, Frida Rosenblad, Vilhelm Sirén

Degree Program: Degree program in Nursing and Social Services, Turku

Specialization: Bachelor of Social Services, Health Care and Nursing

Supervisors: Henrica Lindholm, Anne Nummela, Josephine Åberg

Title: Human trafficking for sexual purposes

Date 30.4

Number of pages 76

Appendices 9

Abstract

This thesis is part of the project “Drömjobb?” which is a continuation of the project “De papperslösa – de icke önskade”. The analysis is about human trafficking for the purpose of sexual exploitation. The purpose is to examine how human sex trafficking expresses itself in Finland and how professionals in social and health services can support and identify victims and also counteract human trafficking for the purpose of sexual exploitation. The following questions are answered in this thesis: *“How can human trafficking for the purpose of sexual exploitation be counteracted in Finland.”* And *“How can professionals in social and health services through interprofessionalism support victims of human trafficking for the purpose of sexual exploitation”*. The methods used in this analysis are qualitative research, narrative literature overview and semi-structured interviews.

To be able to support and identify victims of human trafficking for sexual purposes, it is assumed that social and health care professionals have sufficient knowledge regarding the phenomenon. Assistance efforts and support for victims should be done through cross-sectoral cooperation. Counteracting the phenomenon can be done by influencing supply and demand. This is done through the dissemination of information on human trafficking for sexual purposes and the victims' vulnerable position.

Language: Swedish

Key words: Human trafficking, sexual exploitation

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	1
2	Syfte och frågeställningar	2
3	Kvalitativ forskningsmetod.....	2
3.1	Narrativ litteraturöversikt.....	3
3.2	Semistrukturerad intervju.....	3
3.3	Innehållsanalys	4
4	Teoretisk referensram	5
4.1	Centrala begrepp	6
4.2	Människohandel	9
4.3	Prostitution och koppleri	10
4.4	Mänskliga rättigheter	12
4.5	Riskfaktorer	14
4.5.1	Förbrytare	14
4.5.2	Sexköpare	16
4.5.3	Offer	18
4.6	Social- och hälsovårdsområdets ansvar	19
4.6.1	Kommunens roll.....	20
4.6.2	Identifiering av människohandelsoffer för sexuella ändamål	21
4.6.3	Professionellas stöd åt människohandelsoffer för sexuella ändamål	23
5	Litteraturöversikt.....	25
5.1	Motverkande av människohandel	25
5.2	Stödjande av offer för människohandel.....	28
5.3	Sammanfattning.....	30
6	Etik.....	31
6.1	Yrkesetik.....	32
6.2	Trovärdighet och tillförlitlighet.....	33
7	Intervjuer.....	34
7.1	Val av informanter	34
7.2	Intervjuguide.....	36
8	Analys av material.....	38
8.1	Stödjande av offer för människohandel för sexuella ändamål	38
8.1.1	Sektorsövergripande.....	38
8.1.2	Stödformer	39
8.1.3	Samhällets ansvar.....	41
8.2	Motverka fenomenet människohandel för sexuella ändamål.....	42

8.2.1	Utbud och efterfrågan	42
8.2.2	Förebyggande åtgärder	45
8.2.3	Informationsspridning	46
8.3	Identifiera offer för människohandel för sexuella ändamål	47
8.3.1	Professionellas roll.....	48
8.4	Resultat	49
9	Diskussion	50
10	Avslutning.....	53
Källor	54

Figur 1	Exempel på frågor till offer.....	22
Figur 2	Tecken som kan tyda på att personen är ett offer för människohandel som professionella bör uppmärksamma.....	23

Bilaga 1 Litteratursökning

Bilaga 2 Litteratursökning

Bilaga 3 Litteratursökning

Bilaga 4 Litteraturöversikt

Bilaga 5 Kodning

Bilaga 6 Kodning

Bilaga 7 Kodning

Bilaga 8 Informations- och samtyckesbrev

Bilaga 9 Intervjuguide

1 Inledning

Människohandel är ett globalt förekommande brott, som utsätter kvinnor, män och barn för omständigheter som bryter mot mänskliga rättigheter (UNODC, 2019). Människohandel för sexuella ändamål innefattar utnyttjande av en annan person för ekonomisk vinning. Att identifiera offer för människohandel är svårt, därav bör professionella inom social- och hälsovården besitta omfattande kompetens vid ett möte med offer för människohandel. (Ashe-Goins, 2018, s. 15–16). Individer som fallit offer för människohandel har en särskild ställning som innefattar rätten till hälsovård och sociala tjänster i Finland. Problem uppstår i och med att de kommunala myndigheterna inte känner till offrens ställning och rättigheter samt lagarna som berör dessa. (Krank-Van De Burgt, 2018).

Undersökningen är en del av projektet ”Drömjobb?” som är en fortsättning på projektet papperslösa vilket var ett examensarbetsprojekt under åren 2016–2018. Projektet innefattar olika skepnader av människohandel och undersökningen ifråga innefattar människohandel för sexuella ändamål. Skribenterna består av sex socionomstuderande och två sjukskötarstuderande på Yrkeshögskolan Novia. I undersökningen ligger tyngden på människohandel för sexuella ändamål på nationell nivå med internationella inslag. Målgruppen i arbetet har avgränsats till individer över 18 år. Undersökningen fokuserar på kvinnor, eftersom de utgör majoriteten av offren (International Labour Organization, 2017). I undersökningen tillämpas begreppet *”människohandel för sexuella ändamål”* istället för *”human sex trafficking”*. Inga specifika avgränsningar har fastställts angående litteratursökningen. Utgångspunkten för avgränsningen ligger i litteraturens relevans relaterat till undersökningens syfte och frågeställningar. Ett gott etiskt förhållningssätt kommer medfölja genomgående i arbetet. Undersökningen tillämpar en narrativ datainsamlingsmetod för att omfattande samla data som besvarar undersökningens syfte och frågeställningar, för att uppnå en omfattande beskrivning av fenomenet människohandel för sexuella ändamål. Undersökningen tillämpar även kvalitativa intervjuer som datainsamlingsmetod, den specifika metoden utgörs av semistrukturerade intervjuer som redogörs mera specifikt i metodkapitlet. Informanterna i intervjuerna är avgränsade till professionella inom yrkesområden som arbetar med människohandelsoffer för sexuella ändamål. Informanterna som medverkar i undersökningen utgörs av professionella från följande yrkesmässiga verksamheter: Polisen, Elpida r.f. och en jurist som arbetar med fall som berör människohandel, detta redogörs ingående i kapitel 7.1.

2 Syfte och frågeställningar

Syftet med arbetet är att undersöka hur människohandel för sexuella ändamål tar sig uttryck i Finland och hur de professionella inom social- och hälsovårdsområdet kan stödja och identifiera offer samt motverka människohandel för sexuella ändamål. Frågeställningarna i undersökningen är följande:

Hur kan människohandel för sexuella ändamål motverkas i Finland?

Hur kan professionella inom social- och hälsovården genom mångprofessionellitet stödja offer för människohandel för sexuella ändamål?

3 Kvalitativ forskningsmetod

Undersökningen tillämpar en kvalitativ forskningsmetod eftersom metoden utgår från individers egna tolkningar och upplevelser vilket är lämpat för undersökningens ämne, människohandel för sexuella ändamål. Den kvalitativa forskningsmetoden tar sig uttryck i undersökningen genom narrativ litteraturöversikt samt intervjuer. Intervjuerna i undersökningen är semistrukturerade intervjuer, för att uppnå en så omfattande datainsamling som möjligt. Kvalitativ innehållsanalys som analyseringsmetod tillämpas för svaren av intervjuerna samt resultatpresentationen.

Den kvalitativa forskningsmetoden utgår från individers egna upplevelser samt tolkningar av upplevda situationer. Eftersom den kvalitativa metoden utgår från individers upplevelser, går det inte att mäta eller jämföra resultaten sinsemellan, därav kan generalisering undvikas. Syftet med denna metod är att uppnå en ingående och utförlig förståelse för fenomenet i fråga. Resultatet som framkommer vid en kvalitativ forskning presenteras i textformat. Det som kännetecknar den kvalitativa forskningsmetoden är att den utgår från informanternas egna perspektiv. (Kristensson, 2014, s. 115–117). Datainsamlingen i en kvalitativ undersökning är ofta omfattande och tidskrävande, i synnerhet om flera intervjuer och andra typer av källor nyttjas (Patel & Davidson, 1994, s. 100–101).

Undersökningen tillämpar triangulering, vilket innebär att materialet kontrolleras utgående från ett flertal informanter samt källor, för att kunna jämföra och analysera insamlade data (Bell, 2000, s. 88). Triangulering möjliggör ett sätt att analysera och studera ett fenomen ur olika synvinklar, som kan leda till en mera helhetsinriktad uppfattning om ämnet. Fördelen med triangulering är att slutsatser som framkommer kan bekräftas på olika sätt, från olika

håll. Genom att bearbeta insamlade data utgående från triangulering kan forskaren lägga märke till olikheter och motsägelser. (Lundgren, M. & Roupé, B. 1998).

3.1 Narrativ litteraturöversikt

Narrativ litteraturöversikt tillämpas i undersökningen för att ge utrymme för varierad datainsamling. Narrativ metod innebär insamling och analys av orala eller skriftliga berättelser. Metoden förekommer ofta vid kvantitativa och kvalitativa undersökningar som till exempel interjuver, artiklar, textanalys och observation. Narrativa metoden har etablerat sig i vetenskapliga sammanhang och berättandet ses som en erkänd kunskapsform. Metoden har gett rum för att göra urval från skönlitterära texter och medietexter. (Johansson, 2005. s. 17–22).

Enligt Bell (2000, s. 21–22) och Kvale (1997, s. 174) innehåller den narrativa litteraturöversikten insamlingar och bearbetningar av informanternas berättelser och beskrivningar. Metoden kallas för *narrativ* eftersom datainsamlingen, tolkningen och skrivandet bygger sig upp på en meningsskapande process. Processen kan vara reflekterande självbiografiska beskrivningar, levnadshistorier eller olika utdrag från informanternas berättelser. En narrativ litteraturöversikt är lämplig vid fördjupning av informanternas beskrivningar. I den narrativa undersökningen finns det även utrymme för analyser och tematiska utvecklingar som är uppbyggda på forskarnas egna perspektiv. Undersökningen ifråga inkluderar ej egna perspektiv, för att öka tillförlitligheten av resultatet.

Insamling av data till undersökningen sker genom elektroniska källor, nyhetsforum, databaser, hemsidor och böcker. Databaserna EBSCO och Google Scholar utgör grunden för de vetenskapliga artiklarna. Under datainsamlingen värderas data efter relevans till undersökningens syfte och frågeställningar. Media som YLE och HBL har uppmärksammat problematiken i fråga, vilket underlättar och utgör en fördjupad grund i den narrativa datainsamlingen. Sökmotorn Google har genom generella sökningar bidragit till datainsamlingen. Litteratursökningen presenteras i form av en tabell med sökord, avgränsningar, träffar och datum i slutet av arbetet som en bilaga (Bilaga 1 till 3).

3.2 Semistrukturerad intervju

Undersökningen tillämpar intervjuformen semistrukturerad intervju. Orsak till val av intervju i undersökningen baserar sig på utrymme den ger intervjuaren, möjligheten att ställa

följdfrågor vid behov. Olika intervjuformer som kan tillämpas i forskningar är strukturerade intervjuer, semistrukturerade intervjuer, ostrukturerade intervjuer, personliga intervjuer och gruppintervjuer. En semistrukturerad intervjumetod utgår från att forskaren på förhand gjort upp intervjufrågor relaterade till frågeställningarna. I den semistrukturerade intervjumetoden är frågorna anpassningsbara, frågorna har inte krav att följa någon specifik ordningsföljd och informanten har möjlighet att omfattande besvara frågorna. (Denscombe, 2009, s. 233–235).

Intervju som metod är mångsidig och utger omfattande informationsinsamling och semistrukturerade intervjuer ger utrymme för följdfrågor. Intervju som datainsamlingsmetod är tidskrävande, men utger omfattande material och fungerar som en gynnsam grund till undersökningar. (Tasker, 2000, s. 119–120). Patel & Davidson (1994, s. 66) och Tasker (2000, s. 119–120) anser att huvudreglerna vid formning av intervjufrågor är att frågorna varken får vara ledande, ha outtalade förutsättningar eller vara värderande. Intervjuerna bör undvika svåra och främmande ord, tillämpning av vardagliga begrepp utgör möjlighet för en större andel informanter att förstå innebörden av frågorna. Ordalydelse och tonfall påverkar kontakten mellan intervjuaren och informanten. Olsson och Sörensen (2007, s. 80) påpekar även att informanten bör ge sitt samtycke för intervjun.

3.3 Innehållsanalys

Undersökningen tillämpar metoden kvalitativ innehållsanalys för analysering av insamlade data utgående från de semistrukturerade intervjuerna. Kvalitativ innehållsanalys lämpar sig till undersökningen utgående från metodens syfte vilket är att igenkänna olikheter och likheter bland insamlade data. Kapitlet innehållsanalys berättar vad metoden består av, medan koppling och tillämpning i undersökningen presenteras i kapitlet resultat.

Kvalitativ innehållsanalys är tolkning och granskning av bland annat texter, interjuver, dagböcker, böcker eller videofilmer (Olsson & Sörensen, 2011, s. 210). Metodologiska ansatsen som används är induktiv, vilket betyder att analysen av texterna och intervjuerna är odogmatiska och baserade på berättelser och upplevelser av människor (Granskär & Höglund-Nielsen, 2008, s. 159–263).

Innehållsanalys som metod ger utrymme för nya insikter som kan leda till slutsatser utgående från insamlade data. Detta möjliggör även en bred beskrivning och presentation av det fenomen som undersökningen innefattar, i detta fall människohandel för sexuella ändamål. (SBU, 2014, s. 11:7). En kvalitativ innehållsanalys innefattar en upprepad genomgång av

insamlad information (SBU, 2014, s. 11:6–11:7). Innehållsanalys som analysmetod för intervjuer, förutsätter att intervjuerna är inspelade för upprepande genomgång av data. Genom upprepad genomgång kan huvudkategorierna fastställas. (Bell, 2006, s. 165). Innehållsanalysen utförs i form av kodning och kategorisering. En viktig aspekt inom metoden är att jämföra både likheter och olikheter som framkommer. Bland all den information som samlas in skall inget uteslutas från analysen. (SBU, 2014, s. 11:6–11:7).

Genom att läsa igenom det transkriberade materialet som framkommit under de semistrukturerade intervjuerna och koda liknande förekommande teman, kan huvudkategorierna fastställas. Huvudkategorierna skall utgöras av centrala teman samt frågeställningarna i undersökningen. Genom kategorisering och omorganisering av materialet kan data tydliggöras på en mer teoretisk nivå. Det första stadiet som kodningen utgör är rå kodning eller öppen kodning. I det första stadiet skall genomgången av materialet granskas och tolkas så att lika begrepp identifieras. Vidare utvecklas processen i form av kodning, slutlig kodning samt kategorisering. Slutligen skall kategorierna kopplas samman med undersökningens teori och frågeställningar. (Dalen, 2015, s. 78–80). En bilaga över kodning och kategorier finns bifogat i slutet av undersökningen. I bilaga 5-7 presenteras det transkriberade materialet utgående från intervjufrågorna, i den ordning frågorna ställdes informanterna. Det transkriberade materialet är kodat i tre kategorier och innefattar underkategorier. Insamlade data från intervjuerna har avgränsats till att endast det data som besvarar frågorna framkommer i bilaga 5-7.

4 Teoretisk referensram

En teoretisk referensram utgör en viktig del av en undersökning. En teoretisk referensram innefattar information som krävs för att beskriva undersökningens ämne och problematik. Bell (2000, s. 75–76) påpekar att den information som tillämpas i teoretiska referensramen bör beskrivas. Informationen skall organiseras och klassificeras till ett sammanhängande mönster, en teoretisk struktur som beskriver informationen.

Kapitlet inleds med centrala begrepp för att underlätta förståelsen av texten för läsaren. Kapitlet innefattar teori om människohandel, prostitution och koppleri, mänskliga rättigheter, riskfaktorer, information om förbrytare samt sexköpare och offer. Även social- och hälsovårdens roll beskrivs samt hur de kan identifiera och stödja offer för människohandel för sexuella ändamål. Teoretiska referensramen är relevant till

undersökningens syfte och frågeställningar eftersom den tangerar ämnen som berör människohandel för sexuella ändamål. Människohandel, statistik och mänskliga rättigheter är direkt kopplade till ämnet medan prostitution och koppleri har en indirekt påverkan på fenomenet.

4.1 Centrala begrepp

Nedan presenteras centrala begrepp som förekommer i undersökningen, för att underlätta förståelsen för läsaren. Begreppen är framställda i alfabetisk ordning, så läsaren lätt kan återkomma till dem under undersökningens gång. Begreppen beskrivs utgående från relevanta källor, vilket resulterar i att vissa begrepp endast innefattar en källa.

Asylsökande: En person som flyttat till ett annat land och ansöker om uppehållstillstånd, men inte än fått ett beslut på sin ansökan. Beslutet fattas av migrationsverket som gör en utredning av ansökan. (Migrationsverket, 2018). En person som söker asyl söker skydd i ett främmande land. Asyl beviljas till exempel om hemlandets situation anses vara livshotande. (Infofinland, 2018).

Diskrimineringsombudsmannen: Diskrimineringsombudsmannen fungerar som nationell rapportör om människohandel enligt lagen om diskrimineringsombudsmannen (2014/1326) (Diskrimineringsombudsmannens berättelse till riksdagen, 2018).

Elpida r.f.: En organisation i Finland som arbetar med att stöda personer som blivit utsatta för människohandel. Elpida r.f. arbetar även med att öka medvetenheten om människohandel samt påverka Finlands beslutsfattare gällande olika beslut som berör människohandelsoffer. (Elpida r.f., 2019).

Hjälpssystemet för människohandel: Hjälpssystemet är en myndighetsverksamhet (Kommunförbundet, 2016). Syftet med hjälpssystemet är att hjälpa offer för människohandel enligt lag om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel (2011/746) kapitel 4 (§ 33). Joutseno förläggning är administratör för hjälpssystemet. Hjälpssystemets roll är att säkerställa rättigheterna för människohandelsoffer samt se till att personerna får de tjänster som krävs. (Kommunförbundet, 2016).

IOM: International Organization for Migration, (internationell organisation för migration), är en ledande organisation för migration. Sedan 2016 har IOM varit FN:s migrationsorganisation. (IOM, u.å.)

Joutseno förläggning: Joutseno förläggning är ett ämbetsverk under migrationsverket. Förläggningen har som uppgift att identifiera och hjälpa offer för människohandel som inte har en hemkommun i Finland. Förläggningen fungerar som en del av det nationella hjälpsystemet för offer för människohandel. (Valtiolle, 2014).

Kommunförbundet: Centralorganisation för kommunerna som representerar alla kommuner och städer samt betjänar sjukvårdsdistrikt, landskapsförbund och andra samkommuner. Har som syfte att stärka och stöda samarbete, förutsättningar och livsduglighet för kommunerna. (Uppslagsverket, B. u.å.).

Koppleri: Strafflag (39/1889) kapitel 20 (§ 9) definierar koppleri som en handling som genomförs med avsikt att införskaffa ekonomisk vinning genom att anordna rum för sexuella handlingar som utförs mot någon form av ersättning. Definitionen innefattar också marknadsförande av sexuella tjänster eller förmedlande av kontaktuppgifter som anknyter till detta. Förledande och utnyttjande av personer som utför sexuella handlingar mot ersättning avses också vara koppleri. (Strafflag 39/1889).

Korruption: En person köper en annan person, sker genom mutning med syfte att undkomma ett brott. Korruption kan förekomma exempelvis vid tullen om någon försöker smuggla något över gränsen, genom att betala tullpersonalen för att komma obemärkt över gränsen. (Uppslagsverket, A. u.å.). Korruption är som synligast under utbytet av mutan. Korruption sker även när någon gör någon vinning på att utföra korruptionen (Polisen, 2018).

Makt: Definition av makt är när en person styr över en annan person. Det finns flera medel som gör att en person har makt över en annan. Exempel på detta är pengar, våld- och tvångsmedel samt innehav av bakgrundsinformation av den maktlösa personen. Med dessa medel kan den maktlösa bli belönad eller bestraffad. (Uppslagsverk, C. u.å.). Makt har flera olika skepnader, definitionen på dålig makt är när makten är ojämlikt fördelad mellan personer. Makt kan även vara kontrollen över sig själv eller möjligheten att förändra något. (Maktsalongen, 2015).

Människohandel/Trafficking: Enligt FN:s protokoll om människohandel omfattar människohandel (trafficking) rekrytering, transport, hysande eller mottagande av personer.

Brottsutövarna använder hot, våld, tvång, bedrägeri eller maktmissbruk. Målet med människohandel är att utnyttja individen och uppnå ekonomisk vinning. Offer för människohandel utnyttjas för det mesta inom prostitution, tvångsarbete, organdonation och andra former av slaveri. (Förenta nationerna, 2004). De som blir utsatta för människohandel är till större grad kvinnor och barn (Brottsoffermyndigheten, 2014).

Människohandel för sexuella ändamål: Skillnaden mellan begreppen människohandel och människohandel för sexuella ändamål är att i den sistnämnda är syftet att en individ utnyttjas för sexuella avsikter. Metoderna brottsutövarna använder sig av är i stort sett de samma som vid människohandel. (Nelson, 2012). De individer som faller offer för människohandel blir oftast utsatta för sexuellt utnyttjande och prostitution (Brottsoffermyndigheterna, 2014).

Människosmuggling: Begreppet omfattar transporterandet av en människa, med avsikt att dra ekonomisk nytta. Sker genom att transportera en människa till ett land där de inte är medborgare. Människosmuggling är inte detsamma som människohandel, men individerna som smugglas löper stor risk att bli utsatta för det. Offret för människosmugglingen kan till exempel bli tvingad till prostitution eller bli såld av sin smugglare och på så sätt räknas som människohandelsoffer. (Franz-Koivisto et.al, u.å. s. 13; Lagen, u.å.).

Offer för människohandel: Definitionen av ett offer för människohandel enligt Lag om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel (2011/746) kapitel 1 (§ 1) är en person som är registrerad i hjälpsystemet.

Palermoprotokollet: Internationellt bindande avtal för att förebygga och bekämpa människohandel (Ihmiskauppa.fi, u.å.). Det är ett protokoll som togs i bruk i Palermo år 2000, målet med protokollet är att det skall förebygga och bestraffa människohandeln, speciellt kvinnor och barn (Unionpedia, u.å.).

Posttraumatiskt stressyndrom (PTSD): Ett syndrom som kan framkomma efter en traumatisk händelse. När en liknande upplevelse påträffas återupplever personer de känslor som uppkom under den traumatiska händelsen. (Healtcare nätverk, 2017).

Pullfaktorer: En pullfaktor anses som den faktor som får dig att vilja flytta till ett annat område, till exempel arbete (Mörner N., 2010) (Urbanutveckling, u.å.).

Pushfaktorer: En pushfaktor anses som den faktor som får en individ att fly från något, till exempel våld, arbetslöshet, fattigdom och förtryck (Mörner N., 2010) (Urbanutveckling, u.å.).

Prostitution: Sker då en person köper eller säljer sex mot en förbestämd ersättning. (Uppslagsverket, D. u.å.) (Melén, 2019).

Pro-tukipiste: En lågtröskelorganisation som erbjuder konsultationshjälp samt social- och hälsovårdstjänster åt klienter som blivit offer för människohandel. Tillsammans med Flyktingrådgivningen bedriver de projekt vars syfte är att samla in information beträffande människohandel som socialt problem. (Franz-Koivisto et.al, s. 39).

4.2 Människohandel

Kapitlet innefattar en definition på människohandel för sexuella ändamål och vilka bakomliggande faktorer som framkommer hos ett flertal offer samt hur denna skepnad av människohandel fastställs som brott i finsk lagstiftning.

I Finland identifieras ett fåtal fall av människohandel för sexuella ändamål om året (Ihmiskauppa.fi, C. u.å.). Handel av människor, förnekelse av friheten och tvånget att underkasta sig förbrytarens psykiska och fysiska övergrepp är ett allvarligt brott mot den mänskliga värdigheten (Williams, 2018, s. 625). I Strafflag (1889/39) kapitel 20 enligt (§ 4) är det olagligt att tvinga någon till sexuella handlingar. Den som tvingar eller försöker tvinga en annan individ till sexuella handlingar bör dömas till böter eller fängelse för högst tre år.

Lag om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel (2011/746) har som syfte, enligt (§ 1), att trygga identifierande samt hjälp för de individer som fallit offer för människohandel. Denna lag skall även respektera dessa individers mänskliga rättigheter, samt de grundläggande rättigheterna utgående från Europeiska unionens lagstiftning och de fördrag Finland är förpliktade till. (Lag om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel 746/2011).

Williams (2018) beskriver människohandel i artikeln *Efforts to stop human trafficking*, som ett brott där en individ mot sin vilja tvingas till bland annat arbete eller utnyttjande av sexuella tjänster. Individer som faller offer för människohandel kommer från varierande socioekonomiska bakgrunder, men återkommande faktorer som framkommer om offrets

bakgrunder är att de i flertal fall kommer från fattiga, osäkra och sårbara omständigheter. (Williams, 2018, s. 623–624). Detta är orsaken till att individerna som blivit offer för människohandel i stor utsträckning tar sig från fattiga till rikare områden (Ihmiskauppa.fi, C. u.å.).

Finlands strafflag nämner tre faktorer som kännetecknar människohandel. Dessa faktorer innefattar syfte, metod samt tillvägagångssätt. Förekomsten av alla faktorer samtidigt kan klassas som människohandel. Det kan handla om till exempel sexuellt utnyttjande och slavarbete. Till metoder räknas bland annat utnyttjande och förledande. Tillvägagångssätten inbegriper bland annat inkvartering av ett offer, mottagande, våld eller förflyttning av ett offer. (Franz-Koivisto et.al, 12). Strafflag (39/1889) kapitel 25 (§ 3, § 3 a) benämner definitionen på människohandel och grov människohandel utgående från frihetsförlust, utnyttjande samt tvingande till brottsliga förhållanden.

4.3 Prostitution och koppleri

Prostitution och koppleri innehåller drag av människohandel för sexuella ändamål. För att professionella ska kunna identifiera och motverka människohandel för sexuella ändamål i Finland samt stödja individer som fallit offer, krävs det att en tillräcklig kunskap om prostitution och koppleri tillämpas. (Ihmiskauppa.fi, F. u.å.). Flera av offren har svårt att identifiera sig själva som offer, vilket gör det svårt för de professionella att känna igen dem. (Leslie, 2018. S. 282). Prostitution innebär att sexuella tjänster erbjuds på ett tydligt, transparent och uppgjort sätt mot förbestämd ersättning (Melén, 2019). I artikeln ”Human Sex Trafficking” kritiserar skribenterna företeelsen om prostitution, hallickar samt förbrytare på det fiktiva sätt det framställs på inom medier. Marknaden skildras ofta som överensstämmande och frivillig från kvinnans sida. Den sanningsenliga bilden om prostitution eller fall där kvinnan är ett offer för människohandel för sexuella ändamål förekommer sällan. (Walker-Rodrigues & Hill, 2011).

Olika former av prostitution är - *gatuprostitution* som innefattar möten på offentliga platser och fysiska miljöer, *dold prostitution* som sker i privata miljöer och *internetprostitution* där parterna binder en kontakt via olika webbplatser. (Melén, 2019). Åldern för de som arbetar som prostituerade i Finland varierar mellan 18–50 år, där den störst representerade åldern är 25–34. (Kontula, 2008, s. 43).

Prostitution är varken olagligt eller straffbart i Finland, så länge personen ifråga är myndig och frivilligt inom marknaden (MINILEX – Lakia helpompi, 2015). Enligt strafflag (1889/39) kap. 20 (§ 8) skall en person, som genom ersättning av ekonomiskt värde företa samlag eller annan sexuell handling med ett människohandelsoffer, dömas till böter eller fängelse.

Människohandel för sexuella ändamål, koppleri och prostitution överlappar varandra till en viss del. Den nationella rapportören om människohandel har fokuserat på kopplerimål i Finland som har anknytning till thaimassageställen. Prostitution och kopplerifall, särskilt vissa thaimassageställen har starka drag av människohandel för sexuella ändamål, på grund av utnyttjande av personer i en utsatt ställning. Eva Biaudet beskriver i en artikel att lagarna kring människohandel inte är tillräckligt tydliga och att gränsen mellan människohandel och koppleri är oklar (Johansson, 2014). (Minoritetsombudsmannen, 2014, s. 70).

Kvinnorna som erbjuder sexuella tjänster i verksamheterna är oftast utlänningar eller har utländsk bakgrund. De är ofta dåligt integrerade, har inget skyddsnet, är omedvetna om samhällets normala funktioner och har inte möjlighet att få hjälp. Gränsen mellan människohandel för sexuella ändamål och koppleri blir oklar. (Minoritetsombudsmannen, 2014, s. 56–61).

Kvinnorna som arbetar på massageställen är ofta privata näringsidkare och registrerade massörer och producenter av skönhetsvård. Massageställets ägare försöker dölja brotten som begås och göra det svårt för myndigheter att lägga sig i. Kvinnorna har rätt enligt lag att bestämma och avgöra om de vill sälja sex eller ej, dock får kvinnorna enbart summan för sextjänsterna, och blir därmed utan valfrihet. Kvinnorna får veta att tjänsterna kan innehålla sexuella tjänster först efter rekryteringen när de har anlänt till Finland. (Minoritetsombudsmannen, 2014, s. 60–62).

Kvinnorna har därför känt sig tvingade och utan andra möjligheter än att gå med på kraven eftersom de inte haft pengar, kunnat språket och varit beroende av rekryterarna. Kopplerifallen med anknytning till massageställena har drag av människohandel för sexuella ändamål. Helsingfors tingsrätt behandlade 2018 ett fall där en man hade åtalats för människohandel men blivit dömd för koppleri till sex månaders fängelse på grund av att man inte kunde bevisa att offret var underordnad mannen. Det fanns bara bevis på att mannen tjänat på att kvinnan prostituerat sig. (Gröhn, 2018). Massörernas bristfälliga kunskap och uppfattning om samhället i Finland gör det lätt för verksamheternas ägare att utnyttja offren

då de är i en underställd position. Kvinnorna är totalt utanför samhällets funktioner och tjänster. Massörerna är ofta bosatta på arbetsplatsen. Massörernas sociala kontakter består generellt av anställda som arbetar på massagestället, sexköpare eller massagekunder. (Minoritetsombudsmannen, 2014, s. 62–63).

Massörernas bristfälliga språkkunskaper gör att de blir beroende av ägarna. Ägarna påstår att de sköter skyldigheter och tar avgifter som fastställs som skatter, uppehållstillstånd och internet. Utgifterna överstiger ofta summan som kvinnan tjänat och massören blir därmed skyldig ägaren pengar och tvingad att sälja sex för att kunna återbetala. Ägaren lurar sina massörer att hen har kontakter med myndigheter som polis och kan därför undvika straffrättsligt ansvar. Kvinnorna blir lurade och utnyttjade på grund av sin ekonomiska ställning, sin sårbara situation i samhället, bristfälliga språkkunskaper, sociala ställning och har därför svårt att få hjälp. Uppskattade ekonomiska vinsten för näringsidkaren kan uppgå till 10 000 – 100 000€ per massör. En rumänsk man blev dömd för människohandel och koppleri 2019, kvinnorna hade tjänat över tiotusentals euro men fått behålla en bråkdel (Svartström, 2019). (Minoritetsombudsmannen, 2014, s. 63–64).

4.4 Mänskliga rättigheter

Detta kapitel innefattar insikter om mänskliga rättigheter relaterat till människohandel för sexuella ändamål. Utgående från att området mänskliga rättigheter är omfattande, har avgränsningarna tagit sig uttryck i form av att enbart ämnen som berör människohandel och kränkningar gentemot mänskliga rättigheter kopplat till människohandel kommer presenteras. Mänskliga rättigheter stöder undersökningens syfte genom att motverka fenomenet.

Människohandel i dagsläget anses vara en av de största utmaningarna kopplat till mänskliga rättigheter. Människohandel relaterat till olika typer av utnyttjande som bryter mot mänskliga rättigheter. (Inrikesministeriet, u.å.). Staten bär ett stort ansvar i förverkligandet av de mänskliga rättigheterna. Staten som skyldighetsbärare har till uppgift att skydda, respektera och tillgodose de mänskliga rättigheterna. Statens handlingar får inte kränka eller diskriminera utan bör respektera allas rättigheter. Lagstiftningen skall både respektera samt skydda individen. Staten är även skyldig att fokusera på minoriteter och erbjuda verktyg de behöver för att ta del av sina rättigheter. (Hansén, 2010, s. 12–13).

Idag talas det om den moderna formen av slaveri och till denna räknas bland annat människohandel i olika skepnader. Slaveri förnekar fundamentala mänskliga friheter och är en allvarlig kränkning av mänskliga rättigheter. Dessa kränkningar kan ta sig uttryck på flera olika sätt, såsom bristande rörelsefrihet, orättvis exploatering, förnekandet av rätten till egendom och basal hälsovård. (Roth, 2017, s. 20). Trots fastställda konventioner uppskattades det år 2010 att 27 miljoner människor lever under slavförhållanden. Den vanligaste formen av slaveri är skuldslaveri, vilket innebär att personen måste arbeta för att betala tillbaka sin skuld. Prostitution är en av de vanligaste arbetsformerna där tvångsarbete utförs. (Hansén, 2010, s. 77–78).

Det finns ett flertal avtal som internationellt berör människohandel, bland annat FN:s deklaration om mänskliga rättigheter, FN:s konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet och konvention om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor.

FN:s deklaration om mänskliga rättigheter, Universal Declaration of Human Rights (1948), är den mest centrala och allmänna utgångspunkten i frågan om mänskliga rättigheter. Denna deklaration omfattar en bred målgrupp eftersom den innehåller klassiska civila rättigheter, politiska rättigheter som bland annat rätten till yttrandefrihet samt sociala och ekonomiska rättigheter. (Roth, 2007, s. 43–44). FN:s konventioner om mänskliga rättigheter, UDHR, innefattar 30 artiklar om mänskliga rättigheter. Artikel fyra från deklarationen presenteras med relevans för undersökningens syfte. Den citerade texten är översatt utgående från Universal Declaration of Human Rights av Regeringskansliet (Regeringskansliet, 2011) ”Ingen får hållas i slaveri eller trældom; slaveri och slavhandel i alla dess former skall vara förbjudna.” (Regeringskansliet, 2011).

Förenta Nationernas konvention mot gränsöverskridande brottslighet har under år 2000 försetts med ett tilläggsprotokoll om handel mot människor. I Finland har detta tilläggsprotokoll trätt i kraft, enligt (§ 2) i Finlands författningssamlings fördragsserie och överenskommelser med främmande makter nr 745/2006, genom förordning av presidenten. (Förenta Nationerna, 2006, s. 769–770).

Tilläggsprotokollet nr 860/2006 innefattar ett protokoll om ”förebyggande, bekämpande och bestraffande av handel med människor, särskilt kvinnor och barn, till Förenta Nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet.”. Avsikten med protokollet är att internationellt bekämpa människohandel och skydda de människor som blivit offer för människohandel, utgående från offrets internationella mänskliga rättigheter och bestraffa

utövarna. (Förenta Nationerna, 2006, s. 772). Syftet med tilläggsprotokollet är, utgående från (§ 2) nr 860/2006, att bekämpa och förebygga människohandel. Fokus ligger på kvinnor och barn, samt att offrens mänskliga rättigheter fullt skall respekteras. (Förenta Nationerna, 2006, s. 773).

Till övriga människorättskonventioner hör bland annat kvinnokonventionen, konvention om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor (The Convention on the Elimination of all Forms of Discrimination against Women, CEDAW). Denna konvention trädde i kraft 1979 och Finland anslöt sig som konventionsstat under 1980-talet. (Suomen YK-liitto, 2014, s. 3–6). Konventionen har framställts som en internationell utgångspunkt för kvinnors rättigheter (United Nations, 2009).

4.5 Riskfaktorer

Människohandel för sexuella ändamål är en förbrytelse som innefattar olika element och därmed flera olika brott. Genom att identifiera faktorer som kan bidra till sexualbrottslighet, kan förebyggande åtgärder tas för att motverka att sådana brott begås. Detta kan i sin tur påverka efterfrågan av sexuella tjänster vilket är direkt kopplat till förekomsten av människohandel för sexuella ändamål (Forsman & Korsell, 2008, s. 86). Eftersom ämnet i fråga är mångfasetterat kommer fokus avgränsas till sexualbrott och vilka faktorer som kan bidra till att ett sådant brott begås samt hur det påverkar offret.

4.5.1 Förbrytare

Genom att granska riskfaktorer som finns hos förbrytarna skapas insikt beträffande brotten i fråga. Detta görs i syfte att begripa förbrytarens tankesätt och beteende. I och med detta kan åtgärder åtas i förbyggande syfte, med fokus på förbrytarens avvikande sexuella beteende och sexualbrottslighet.

Det förekommer ett klart samband mellan sexualbrott och våldsbrott, det som gör att sexualbrott avviker från andra våldsbrott är den komplexa psykologiska dynamiken samt tillvägagångssätten som kännetecknar sexualbrott (Haapasalo, 2008, s. 162). Det finns ett samband mellan riskfaktorer som bidrar till våldsbrott och faktorer som ökar risken för att begå sexualbrott. Låg socioekonomisk status, låg utbildning samt arbetslöshet är exempel på sådana riskfaktorer. I en sexualförbrytares brotthistorik påträffas ofta våldsbrott samt rusmedelsmissbruk. Utöver socioekonomiska faktorer spelar den tidiga utvecklingen och

barndomen en stor roll i utvecklandet av riskfaktorer. Upplevda trauman i barndomen, speciellt sådana relaterade till sexuella övergrepp, har påvisats bidra till ökad risk för sexualbrottslighet. Flera sexualförbrytare har alltså själv upplevt sexuella övergrepp i barndomen. Detta kan bidra till en förvrängd uppfattning om sexualitet och våld samt orsaka en fientlig inställning mot andra människor. Våld i hemmet, otrygg anknytning samt inkonsekvent uppfostran är också betydande riskfaktorer. (Haapasalo, 2008, s. 163–164).

Sexualbrottslighet kan förklaras på bästa sätt med en övergripande förklaringsmodell. Marshall och Barbarees (1990) integrerande förklaringsmodell antar att en gynnsam psykosocial utveckling kan förebygga och motverka sexuell aggression. De menar att sexuell aggression delvis har en biologisk grund, men att utvecklingen av sexuellt avvikande beteende inte är sannolikt om det inte förkommer avsevärda rubbningar i den psykosociala utvecklingen (Haapasalo, 2009, s. 174–176).

I Marshall och Barbarees (1990) samt Haapasalos (2009) litteratur angående sexualbrottslighet uppenbaras de mest betydande faktorerna för att förebygga sexualbrottslighet. Grunden för utvecklandet av sexualbrottslighet och avvikande sexuellt beteende av våldsamt karaktär ligger enligt Marshall och Barbaree (1990) i barndomen och den tidiga utvecklingen. Utöver dessa nämns socioekonomisk status, utbildningsnivå och rusmedelsmissbruk i Haapasalos (2009) litteratur.

Värt att notera är att ovannämnda riskfaktorer och förklaringsmodell till sexualbrottslighet appliceras till våldtäktsmän enligt Haapasalo (2009). Strafflag (39/1889) nämner våldtäkt i (§ 1) och definierar det på följande sätt *”För våldtäkt ska också den dömas som genom att utnyttja att någon till följd av medvetlöshet, sjukdom, funktionsnedsättning, rädsla eller något annat hjälplöst tillstånd inte kan försvara sig eller förmår utforma eller uttrycka sin vilja, har samlag med honom eller henne”* (Strafflag 39/1889).

På basen av kriterierna för våldtäkt som strafflag (39/1889) innefattar, kunde det argumenteras för att våldtäkt kan ske i en situation där en person fallit offer för människohandel för sexuella ändamål, därmed kan Haapasalos (2009) litteratur anses vara relevant för denna undersökning.

Enligt strafflag (1889/39) kapitel 25, skall personer som genomgått människohandel åt någon annan person dömas till fängelse i minst fyra månader men högst sex år. Detta innebär att den misstänkta har makt över någon annan person, rekryterar, transporterar, tar emot eller

inhyser någon i syfte av att göra personen till ett människohandelsoffer (§ 3). Angående grov människohandel skall gärningsmannen dömas till minst två och högst tio års fängelse. (§ 3 a).

4.5.2 Sexköpare

Sexköpare spelar en central roll i människohandelskedjan. Efterfrågan skapar utbud och därmed bär också köparen ett straffrättsligt ansvar. Haapasalo (2009) beskriver sexualförbrytarnas riskfaktorer och förklaringsmodell till sexualbrott av våldsam karaktär. Sådana sexualbrott och sexköp bortsluter inte nödvändigtvis varandra.

Sexköpare kommer från olika socioekonomiska bakgrunder respektive åldersgrupper. Utbildningsnivå, inkomst, civilstånd och bakgrund varierar. (Viuhko & Jokinen, 2009, s. 86). Gröhn (2018) nämner i sin artikel för Yle ett fall där sju personer blivit dömda för sexköp av ett människohandelsoffer, förbrytarnas årsinkomster varierar mellan 8427 och 102 000 euro.

I allmänhet accepterar män oftare än kvinnor försäljning och köp av sexuella tjänster. Medelåldersmän har generellt en positiv inställning angående fenomenet medan äldre män har en mer negativ inställning. I en undersökning från år 2015 framkommer det att 61 % av alla män, som deltagit i undersökningen, accepterar försäljning av sexuella tjänster, 23 % av alla kvinnor som deltagit är av samma åsikt (Väestöliitto, 2018). Skillnaden i attityder gentemot sexköp syns också i andelen män och kvinnor som någonsin köpt sex. I Finsex undersökning från 2015 framkommer det att en märkvärdigt större andel av män köpt sex i jämförelse med kvinnor, andelen män som någonsin köpt sex är 12,1% och andelen kvinnor 0,3 % (Väestöliitto, 2018).

I Forsmans och Korsells (2008) rapport, för Brottsförebyggande rådet i Sverige, framkommer det att en stor andel av sexköpare inte är medvetna om personen de köper sex av är ett människohandelsoffer. En betydande åtgärd för att förminska efterfrågan av sexuella tjänster är att upplysa sexköparna om människohandelns omfattning i sexindustrin. (Forsman & Korsell, 2008, s. 83).

Simon Häggström har efter flera års erfarenhet inom Stockholms prostitutionsgrupp skrivit boken "Skuggans lag - en spanares kamp mot prostitutionen". Häggström beskriver att han ser en förändring hos den typiske sexköparen. I början av Häggströms arbete var den typiska sexköparen en man i 45 års ålder eller äldre, efter år 2013 är de betydligt yngre, 18–25 år,

ibland även yngre. Häggström vill även förtydliga att dessa mäns beteende eller utseende inte är utmärkande på något vis. De äldre männen har ofta försvarat sin handling genom att de varit tillsammans med samma kvinna i många år och därför behöver ombyte. Men eftersom åldern hos dagens sexköpare har sjunkit och de flesta även är i en relativt ny relation har Häggström börjat fundera på vad denna förändring kan bero på. (Häggström, 2016, s. 273–274).

Prostitutionsgruppen griper 150–200 sexköpare i året, detta innebär att de genomför hundratals förhör samt genomgår ett flertal mobiltelefoner per år. Förutom detta undersöker de prostitutionsrelaterade hemsidor på internet, vilket gör att Häggström menar att han har bra koll gällande detta. Det Häggström har observerat och kopplat samman med den sjunkande åldern bland sexköparna är pornografin. Telefonerna de undersöker innehåller ofta stora mängder pornografi. Häggström menar inte att hög konsumtion av pornografi automatiskt leder till sexköp, utan att en hög konsumtion av något influerar en person oavsett vad som konsumeras. Häggström vill även förtydliga att influenserna inte berör honom så länge utförandet sker under ömsesidiga villkor. Prostitution sker inte under ömsesidiga villkor om en utländsk kvinna som har bristfällig engelska tvingas utföra sexuella tjänster med 5–10 olika män per dag. Häggström vill förstärka att ett sexköp inte är en jämställd transaktion eftersom kvinnan förmodligen inte hade ställt upp om det inte var fråga om ett utbyte av pengar. (Häggström, 2016, s. 274–275).

Häggström förstärker även sin teori genom att under utredningarna av sexköpen har sexköpet utförts som från en porrfilm. Häggström har även frågat kvinnorna som säljer sex och blivit förvånad över hur medvetna kvinnorna är om detta. Kvinnorna berättar hur flera av deras kunder vill att de tillsammans ska se på pornografi för att sedan utföra det. Häggström berättar att debutåldern för porrtittandet hos pojkar 2016 var 11–12 år. Pornografin har även ändrats mycket senaste åren, det som tidigare klassades som hårdporr är idag mild. Häggström undrar hur stor påverkan denna porrtrend har, både för självbilden, sexualiteten och kvinnosynen. (Häggström, 2016, s. 275).

Problemet uppstår då pornografin inte längre är tillräcklig för dessa personer utan de vill utföra detta i praktiken. Personerna vill då skapa sin egen porrfilm och kan genom betalning få sina fantasier uppfyllda, vilket de prostituerade får genomlida. Häggström menar att oavsett vilken åsikt en person har angående pornografi bör samtliga fundera kring det faktum att 15 åringar idag döms för sexköp. (Häggström, 2016, s. 276–277).

4.5.3 Offer

Enligt hjälpsystemets statistik från *National assistance system for victims of human trafficking* framkom år 2018 65 nya offer för människohandel för sexuella ändamål i Finland varav 18 offer blivit utsatta för människohandel för sexuella ändamål nationellt (Hjälpsystemet, B. 2018).

Denna del av undersökningen baserar sig på Ninna Mörners empiriska analys från International organisation of Migrations fältstation. Det empiriska underlaget innefattar cirka 9000 offer för människohandel från Östblocket och forna Sovjetunionen. Analysen innefattar push och pullfaktorer samt fyra grupperingar av människohandelsoffer. (Mörner, 2010, s. 110).

Enkätsvaren visar att 73 % av de som deltog i enkätstudien har blivit utsatta för människohandel för sexuella ändamål. Resultatet visar även att de flesta som blivit utsatta för trafficking är fattiga (87 %) kvinnor (88 %). Enligt Mörners tabell är kvinnor överrepresenterade i samtliga länder som deltog i undersökningen. Mörners analys av tabellen är att kvinnor från fattiga länder samt kvinnor från lågutbildade länder utsätts till större grad för människohandel för sexuella ändamål. (Mörner, 2010, s. 116–117).

Enkätundersökningen visar att majoriteten av offer för människohandel har blivit lovade olika typer av jobb, vilket utgör en stor pullfaktor. Resultatet visar att dessa arbetserbjudanden är de fem mest förekommande och kommer presenteras i inbördes ordning: hembiträde, servitris, dansare, försäljare och prostitution. Mörner påpekar att det var ett lågt svarsantal på denna fråga och vill förstärka det i analysen. Det låga svarsantalet kan enligt Mörner bero på flera olika faktorer, till exempel att de jobb som de erbjöds inte fanns med som ett svarsalternativ eller att det kanske inte var en pullfaktor som utgjorde människohandeln, utan en pushfaktor. Om så är fallet menar Mörner att pullfaktorn möjligtvis inte är relevant om pushfaktorn är tillräcklig. En pushfaktor anses vara den faktor som får dig att fly från något till exempel våld, arbetslöshet, fattigdom och förtryck, ”De flyr från något, till något.”. Genom att kunna identifiera orsaker och möjligheter i processen skapas ett bättre förhållningssätt vilket borde leda till att erbjudandet av hjälp och stöd för de utsatta förbättras. (Mörner, 2010, s. 120–123).

Mörner har valt att dela upp kvinnorna i fyra olika grupper, beroende på vilket stadie de befinner sig i under processen. Genom att dela upp kvinnorna blir framställningen av deras

olika situationer tydligare. Kvinnorna är uppdelade i grupperna objekt, förlorare, försörjare, aktör. (Mörner, 2010, s. 221).

Objekt: Innefattar den grupp av kvinnor som inte har haft något val, till exempel de som blivit sålda av sin familj eller kidnappats. Denna grupp har blivit offer av människohandel på grund av någon annans handlande. Dessa kvinnor befinner sig i en situation där de är beroende av andra, de kan sällan ändra på sin situation utan blir oftast upptäckta av andra, till exempel kunder eller poliser. (Mörner, 2010, s. 122).

Förlorare: Denna grupp är oftast mera högutbildade men frestas av pullfaktorer, arbete. Kvinnorna söker efter något bättre men blir istället offer för människohandel för sexuella ändamål. Många av dessa kvinnor har lurats av en förskönad bild av västvärlden, vilket är ännu en pullfaktor, ett mera glamoröst liv. Denna grupp innefattar även de kvinnor som flyr från våldsamma förhållanden från länder där de inte får det skydd de är i behov av. (Mörner, 2010, s. 122).

Försörjare: Denna grupp söker inkomst. Gruppen utgörs vanligtvis av äldre individer som vill förbättra möjligheterna för sin familj. Majoriteten är ensamstående mödrar som lockas av falska arbetserbjudanden med god avkastning. Denna grupp påverkas mera av pushfaktorer, som fattigdom och dåligt skyddsnet. Dessa kvinnor utsätts ofta för människohandel för sexuella ändamål. (Mörner 2010, s. 123).

Aktörer: Dessa kvinnor söker sig medvetet till sexindustrin utomlands men där utsätts de sedan för människohandel och våld. De försöker ofta fly själva eller genom någon kund. (Mörner 2010, s 123).

Mörners analys ger en omfattande syn på riskfaktorer vilket främjar utvecklingen till att motverka människohandel för sexuella ändamål.

4.6 Social- och hälsovårdsområdets ansvar

Syftet med undersökningen är att undersöka hur människohandel för sexuella ändamål tar sig uttryck i Finland och hur de professionella inom social- och hälsovårdsområdet kan stödja och identifiera offer samt motverka människohandel för sexuella ändamål. Detta kapitel innefattar teori om hur de professionella inom social- och hälsovårdsområdet kan motverka, identifiera samt stödja personer som fallit offer för människohandel för sexuella ändamål.

Eftersom människohandel för sexuella ändamål innefattar en dold problematik är det få inom social- och hälsovården som är medvetna om de stött på offer eller ej. År 2015 gjorde organisationen för migration en enkät om kunskap och erfarenheter om människohandel som riktades till personal inom hälsovården. Endast 18 procent av de 242 deltagarna hade i sitt jobb stött på offer för människohandel och flera ansåg att de inte fått tillräckliga anvisningar om hur de ska gå tillväga om de inom sitt yrkesverksamma område stöter på ett offer för människohandel. (Nupponen, 2016).

4.6.1 Kommunens roll

Enligt lag om hemkommun (1994/201) ansvarar den kommunen offret tillhör organisering av hjälpåtgärder. Om offret inte har en hemkommun ansvarar hjälpsystemet för ordnandet av hjälpåtgärderna. Eva Biaudets rapport om människohandel för sexuella ändamål menar att myndigheterna måste ta större ansvar i situationer som berör offer för människohandel, både att hänvisa offer till hjälpsystemet samt hjälpa offren (Johansson, 2014). Kommunen ansvarar för ärendet och socialväsendet i kommunen ansvarar för kundförhållandet. Kommunerna har rätt att få ersättning från staten genom närings-, trafik och miljöcentralen. (Ihmiskauppa.fi, A. u.å.). Kommunen kan erbjuda hjälpinsatserna med egna resurser eller köpa tjänsterna av andra offentliga eller privata serviceorganisationer. I situationer där kommunen ansvarar för processen, samarbetar kommunen med hjälpsystemet. Joutseno förläggning fungerar som vägledare och konsult. (Kommunförbundet, 2016).

I en artikel på svenska Yle berättar direktör Natalia Ollus för europeiska institutet för kriminalpolitik att offer för människohandel inte alltid får den hjälp som de har rätt till enligt lag. Ollus menar att bland annat kommunens socialarbetare har bristfällig kunskap rörande människohandelsoffers rättigheter. Ollus påpekar även att de professionella saknar erfarenhet av människohandelsoffer samt utbildning gällande bemötandet av ett eventuellt människohandelsoffer. Ollus föreslår att stifta en ny lag angående människohandelsoffer, för att upphäva de lagparagraferna som uttrycks i mottagningslagen, handledning till kommunerna hur lagen kan tillämpas och vid social- och hälsovårdsreformen, samt väcka uppmärksamhet och vara medveten om människohandelsoffer som en speciell grupp. (Krank-van De Burgt, 2018).

Enligt lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel (2011/746) kapitel 4, skall Finland ordna hjälpinsatser för offer som blivit utsatta för människohandel, fastän Finland inte är

offrets hemland (§ 33). Personer som kommer från ett annat land, men har blivit utsatta för människohandel, blir enligt Utlänningslagen (301/2014) beviljad ett tillfälligt uppehållstillstånd (§ 52 a). Ifall ett offer som blivit utsatt för människohandel sökt efter internationellt skydd, skall enligt socialvårdslagen (1301/2014) kapitel 3, folkpensionsanstalten ersätta kostnader så som mat, mediciner och boende. (§ 12 a).

4.6.2 Identifiering av människohandelsoffer för sexuella ändamål

Förenta staternas hälso- och socialdepartement gjorde en uppskattning att 88 % av offer för människohandel besöker hälsovårdstjänster minst en gång under sin tid i fångenskap, utan att bli upptäckta av myndigheterna (Peck, 2018, s. 10). För att professionella skall kunna identifiera offer för människohandel krävs det att öka medvetandet angående problematiken om människohandel (Stabel, C. 2019, s. 14). Identifieringsprocessen sker i allmänhet i två steg: först krävs en bedömning om det finns grunder till att misstänka att person kan vara ett människohandelsoffer, sedan beslutar en myndighetsaktör ett officiellt beslut (Kommunförbundet, 2016). I situationer där hälsouppgifterna anses bristfälliga eller icke existerande finns det olika vägledningar för att vidare undersöka om personen är ett offer för människohandel. Ifall personen som misstänks vara ett offer för människohandel vägrar dela information, så som hälsouppgifter, bakgrund eller inte kan styrka sin identitet med officiella dokument, kan det finnas grund att utreda och undersöka om personen blivit offer för människohandel. (Conrad, 2015. s. 24).

Organisationen Ihmiskauppa.fi har med hjälp av social- och hälsoorganisationernas understödscentral (STEA) finansierat Pro-tukipiste ry:s arbete mot människohandel. Inom projektet *Askelmerkit dialogiseen tunnistamiseen*, som genomfördes med stöd från EU:s fond för intern säkerhet, har faktorer och kännetecken fastställts som främst skall fungera som varningssignaler. Dessa faktorer och kännetecken inleder identifieringsprocessen och leder till vidare undersökningar samt hur individer som fallit offer för människohandel bör bemötas. (Ihmiskauppa.fi, B. u.å.). De frågor och kännetecken som fastställs är indikativa, det vill säga att det inte nödvändigtvis är i fråga om människohandel, fastän ett eller flera kännetecken uppfylls. Det kan röra sig om ett fall av människohandel oavsett om inte ett enda kännetecken uppfylls. (Ihmiskauppa.fi, B. u.å.).

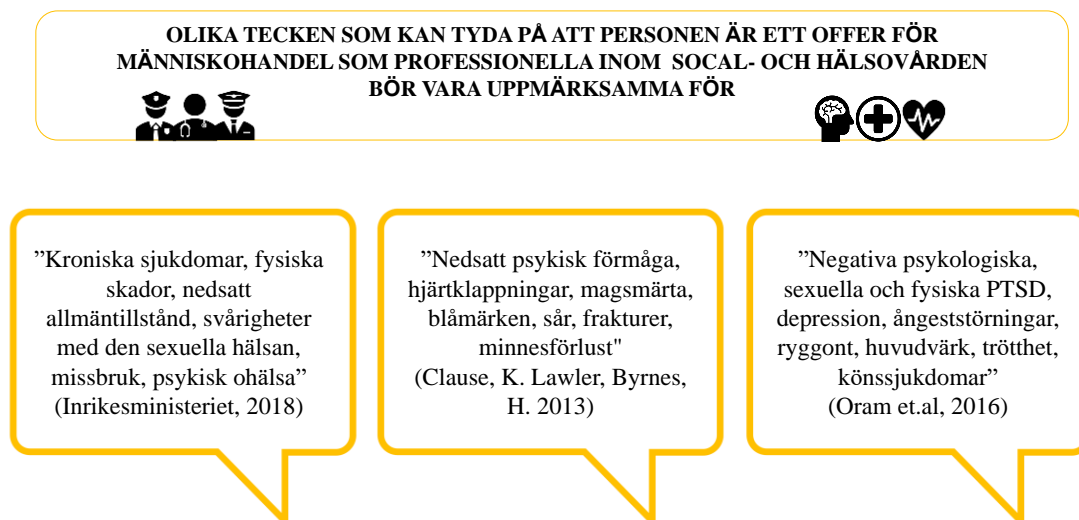
Ett offer för människohandel för sexuella ändamål kan identifieras med hjälp av frågor, se figur 1. I situationer där professionella får tillfälle att prata med offret skall tillståndet inte upplevas som ett förhör för offret. Frågor gällande personens levnadsförhållande, arbete och

hälsa rekommenderas för att eventuellt kunna identifiera ett offer för människohandel. Kännetecknen att observera är om personen bor med sin arbetsgivare, synliga tecken på våld, begränsad frihet och orimlig skuldbörda. (Ihmiskauppa.fi, B. u.å.).

Figur 1 Exempel på frågor till offer

Internationella arbetsorganisationen (ILO) nämner fysiskt och sexuellt våld, begränsad frihet, skuldsaveri, ingen lön, utlämning till myndigheter och fasthållande av identitetskort som kännetecknen på offer för människohandel (International Labour Office, 2005, ss. 20–21). Kroniska sjukdomar, fysiska skador, nedsatt allmäntillstånd, svårigheter med den sexuella hälsan samt rusmedelsmissbruk och beroende är ofta förekommande följder hos individer som fallit offer för människohandel. Traumatiska händelser och psykisk ohälsa är förekommande. (Inrikesministeriet, 2018). Detta förekommer på grund av att offren lever i ett liv med hög stressnivå varje dag, vilket kan resultera i psykisk ohälsa (Lessard, 2016, s.2).

Figur 2 Tecken som kan tyda på att personen är ett offer för människohandel som professionella bör uppmärksamma

Figur 2 hänvisar till tecken som borde vara alarmerande för professionella inom social- och hälsovården och det är viktigt att vara uppmärksam om något av de nämnda tecknen framkommer. För att identifiera ett offer som utsatts för människohandel, är förtroende mellan klienten och den professionella viktigt. (Inrikesministeriet, 2018).

4.6.3 Professionellas stöd åt människohandelsoffer för sexuella ändamål

Offret är i behov av utrymme och tid för att berätta om sina upplevelser, det viktiga är att den professionella lyssnar och är uppmärksam. För att ha förmåga att stödja ett offer för människohandel, på ett professionellt sätt, bör den professionella förbereda sig på att ta del av offrets förhållande. Offret kan ha genomgått svåra saker vilka kan vara utmanande att bemöta. Enligt Ihmiskauppa.fi är det viktigt att inte förneka det som offret berättar, försöka behålla ett lugn samt förlita sig på sin kompetens. (Ihmiskauppa.fi, E. u.å.).

Personen som fallit offer för människohandel har rättigheter, bland annat att myndigheter och hjälptjänster skall se till att information och tillgång till tjänsterna tillges personen. (Ihmiskauppa.fi, E. u.å.). Påträffas ett människohandelsoffer för sexuella ändamål i behov av hjälp kan offret hänvisas till hjälpsystemet, myndigheter eller tredje sektorn, som innefattar bland annat organisationer som arbetar med människohandel. Stödandet av människohandelsoffer för sexuella ändamål kan påbörjas då offret gett sitt samtycke, utan samtycke kan hjälpsystemet inte vara till tjänst. Hjälpsystemet har inte rätt att polisanmäla

utan samtycke, det vill säga offret kan bli kund i hjälpsystemet utan att en polisanmälan görs. Genom att ringa informationsnumret och berätta om situationen och varför en person misstänks vara offer för människohandel, kan hjälpsystemet göra en bedömning över situationen, hur brådskande den är och ge råd för hur processen skall fortskrida. Hjälpsystemet mottar 5–25 samtal per vecka. Personerna som kontaktar hjälpsystemet kan vara en orolig medborgare, organisation, tjänsteman, advokat eller personen själv som är i behov av hjälp. (Ihmiskauppa.fi, B. u.å.).

Exempel på brådskande fall är när offret inte har ett hem eller bor med sin utnyttjare, hälsotillstånd som kräver omedelbara åtgärder, offret eller hans barn utsätts för hot, offret har ingen mat, pengar eller andra medel för att klara sig. Vid dessa brådskande fall kan ett kundförhållande med hjälpsystemet påbörjas direkt, om offret så önskar. Om säkerheten hos offret, dess närstående eller andra iblandade som hjälper offret utsätts för hot, är hjälpsystemet tvungna att lämna ut uppgifterna till polisen för att säkerställa tryggheten. Hjälpsystemets tjänster är laggrundade, eventuella människohandelsoffer har rätt till tjänsterna men det är frivilligt att vara mottagare av dem. (Ihmiskauppa.fi, B. u.å.).

Tjänsterna som hjälpsystemet erbjuder till ett eventuellt människohandelsoffer är rådgivning och handledning, trygg inkvartering, mottagningspenning eller utkomststöd, socialservice, hälso- och sjukvårdstjänster, tolk- och översättningstjänster, rättshjälp samt juridisk rådgivning, spårande av närstående, och stöd för trygg återvändo. Dessa hjälpinsatser är laggrundade enligt lag om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel (2011/746), kapitel 4 (§ 38 a). Kundförhållandet med hjälpsystemet avslutas när ett offer inte längre är i behov av hjälpåtgärderna, offret själv vill avsluta ärendet, offret försvinner, offret avlägsnar sig ur landet, offret har inte kunnat officiellt identifierats som människohandelsoffer eller om polisen, åklagaren, domstolen anser inte att det rör sig om människohandel (§ 14 a) (Ihmiskauppa.fi, B. u.å.).

5 Litteraturöversikt

Kapitlet innefattar en narrativ litteraturöversikt som berör frågeställningarna fastställda i denna undersökning “Hur kan människohandel för sexuella ändamål motverkas i Finland?”, “Hur kan professionella inom social- och hälsovården genom mångprofessionalitet stödja offer för människohandel för sexuella ändamål?”. Frågeställningarna besvaras utgående från artiklar, medier och forskningar.

I slutet av kapitlet presenteras en sammanfattning utgående resultaten av den narrativa litteraturöversikten. Innefattar även en diskuterande kritisk granskning källorna sinsemellan.

5.1 Motverkande av människohandel

Undersökningens frågeställning ”*Hur kan människohandel för sexuella ändamål motverkas i Finland?*” besvaras både från ett globalt respektive nationellt perspektiv.

Det internationella Palermoprotokollet fastställdes av förenta nationerna år 2000. Protokollet fastställdes som en grund för att förhindra och underkuva människohandel för sexuella ändamål – med huvudsaklig fokus på kvinnor och barn. Detta protokoll utgör en bas för motverkandet av människohandel för sexuella ändamål på global nivå. Protokollet innefattar tre huvudmetoder. Förebyggande arbete, åtalande av människohandlare och beskyddande av individer som fallit offer för människohandel. (Orme & Ross-Sheriff, 2015, s. 289).

Juho Takkunens artikel ”*Pakkoprosittuution uhri Itohan Okundaye joutuu lapsen kanssa takaisin Italiaan – ihmiskaupan valvoja kyseenalaistaa Suomen viranomaisten palautuspäätökset*” på YLE (15.2.2019) förmedlar att Finland skrivit under internationella kontrakt för att hjälpa individer i Finland som fallit offer för människohandel, samt säkerställa förebyggandet av människohandel (Takkunen, 2019). Ett av dessa kontrakt är FN:s konvention om gränsöverskridande brottslighet samt konventionens tilläggsprotokoll om “förebyggande, bekämpande och bestraffande av handel med människor, särskilt kvinnor och barn”, som presenteras i undersökningens kapitel 4.4 Mänskliga rättigheter. Utgående från denna konvention styrs motverkandet av människohandel för sexuella ändamål på global nivå.

Finland har tillämpat en partiell modell som genom lagstiftning straffar människohandlare samt individer som köper sexuella tjänster av människohandels offer. Modellen understödjer individer som jobbar inom prostitution eller blivit offer för människohandel för sexuella

ändamål (Orme & Ross-Sheriff, 2015, s. 289). Detta är fastställt i finsk lagstiftning i strafflag (39/1889) kapitel 20 (§ 8) och kapitel 25 (§ 3, § 3 a).

Studien ”*National Human Trafficking Initiatives: Dimensions of Policy Diffusion*” innefattar motverkande av människohandel i olika skepnader. Studien utgår från att lagstiftning och bestämmelser inte nödvändigtvis är en tillräcklig åtgärd för att informera och frambringa medvetenhet om människohandel bland allmänheten. Detta resulterar i att kompletterande åtgärder, i form av bland annat nationella handlingsplaner samt samarbete med icke-statliga organisationer, bör utvecklas för att motverka människohandel. (Yoo & Boyle, 2015, s. 636). Välutvecklade social- och hälsovårdstjänster för offer för människohandel finns glest tillhands globalt. Dessa tjänster kompletteras varierat av statliga och icke-statliga organisationer och föreningar, vilka fokuserar på målgruppen i fråga. (Orme & Ross-Sheriff, 2015, s. 291). På nationell nivå framkommer ett flertal icke-statliga organisationer och föreningar vars syfte är att motverka människohandeln i Finland. FinnWID – Naiset kehitystyössä ry är en icke-statlig organisation, vars fokus ligger på att förebygga människohandel i Finland. I januari 2018 påbörjade kampanjen Toisenlaisia tarinoita, vars fokus ligger på att öka kunskap och förståelse för kvinnor från Nigeria som fallit offer för människohandel i Europa. (FinnWID, 2019). Pro-tukipiste är en organisation vars syfte är att stödja och erbjuda social- och hälsovårdstjänster till individer inom blivit offer för människohandel i Finland. Organisationen utger även information om hur identifiering av offer för människohandel kan ta sig uttryck. (Pro-tukipiste, u.å.).

Banks och Bell (2018) betonar i sin forskning rollen kvinnorrättsorganisationer spelar i motverkandet av människohandel för sexuella ändamål. Syftet är att undersöka påverkan kvinnorrättsorganisationer har på handlingssätt och policy relaterat till människohandelsfrågor, samt hur organisationerna påverkar människohandelns omfattning i samhället. (Banks & Bell, 2018, s. 1).

Kvinnorrättsorganisationer kan påverka på samhällsnivå genom att inverka på den rådande attityden gentemot människohandel för sexuella ändamål. Positiv attitydförändring i detta sammanhang är att betrakta människohandel för sexuella ändamål som ett problem relaterat till kvinnorrättigheter och betona ett offercentrerat förhållningssätt. Eftersom främst kvinnor är offer för människohandel för sexuella ändamål kan kvinnorrättsorganisationer vara centrala aktörer i arbetet mot människohandel. Detta kan i första hand ske genom policyförändring. Banks och Bells (2018) forskning påvisar att stater i USA där kvinnorrättsorganisationer varit aktiva har färre fall av människohandel för sexuella ändamål.

Ett konkret exempel på hur icke-statliga kvinnorättsorganisationer påverkar är informationsinsamling beträffande människohandel för sexuella ändamål. Den införskaffade informationen offentliggörs, och används för att styrka argument beträffande ändring i lagstiftning och policy som berör människohandel för sexuella ändamål. (Banks & Bell, 2018, s. 1–14).

Attitydförändring på en samhällelig nivå sker genom att skapa medvetenhet bland allmänheten. Projektet *Dream Business* har genom en föreställning, ett ungdomsprojekt samt en seminarieserie lyft fram fenomenet människohandel för sexuella ändamål. (michaelagranit.se, u.å.). *Dream Business* föreställning samt seminarieserie presenteras på Yle Arenan och kan tillämpas som pedagogiskt material för att belysa problematiken människohandel för sexuella ändamål.

Människohandelskedjan är mångfasetterad och varje länk bör tas i beaktande i arbetet mot människohandel. Till dessa hör kunden som köper, offret som tvingas att sälja sig själv och personerna som organiserar processen. Tidigare forskning har främst fokuserat på offret, som tvingas till sexhandel. Sexköparen, som spelar en central roll i förverkligandet av människohandel för sexuella ändamål, har inte uppmärksamats i samma utsträckning i tidigare forskning. För att möjliggöra begripande och bekämpande av människohandel som fenomen bör både principen om efterfrågan och utbud tas i beaktande. I och med att det finns personer som vill köpa sex uppstår en orsak att tillgodose den efterfrågan. (Forsman & Korsell, 2008, s.1–3).

Människohandel för sexuella ändamål har inte uppstått på grund av enskilda orsaker, utan är resultatet av bland annat efterfrågan och utbud. Det är starkt sammankopplat med annan illegal verksamhet, där ekonomisk vinning är främsta fokus. Förebyggande åtgärder kan appliceras till både utbud samt efterfrågan. Angående utbudet kan det vara svårt för destinationslandets myndigheter att tillämpa förebyggande åtgärder när det är fråga om människohandelsoffer från utlandet. De riskfaktorer som bidrar till att en person blir offer för människohandel är svårt att påverka, till exempel socioekonomisk status i hemlandet. Åtgärder som kan tillämpas beträffande människohandelsoffer från utlandet är att försöka hindra rekrytering och försvåra inresa till destinationslandet. (Forsman & Korsell, 2008, s. 81–83).

Efterfrågan på sexuella tjänster är något som uppstår i destinationslandet och kan på så sätt betraktas som ett problem som kan bekämpas lokalt och nationellt och mera effektivt än

faktorer som berör utbudet. Konkreta handlingar beträffande efterfrågan innefattar bland annat spridande av information om människohandel i sig. Genom att upplysa köparna om offrens utsatta position i människohandelskedjan kan utbudets utsträckning påverkas. Det har uppdragats för myndigheterna att sexmissbrukare är överrepresenterade bland sexköparna. Brottsförebyggande rådet har på grund av denna orsak uppmanat att ordningsmakten skulle utveckla samarbete tillsammans med socialväsendet för att bekämpa sexmissbruk och på så sätt påverka efterfrågan av sextjänster. (Forsman & Korsell, 2008, s. 86–87).

Utöver statliga och icke-statliga organisationers arbete mot människohandel, utför privatägda företag samarbete med myndigheter för att motverka människohandel för sexuella ändamål. Besöksnäringen är en bransch vars tjänster utnyttjas för prostitution. Hotellrum används för sexköp och sexindustrin är ständigt närvarande i hotellverksamhet. (Helander, 2017). Bland annat Scandic hotell har utbildat sin personal att känna igen tecken på sexhandel. Varningstecken på misstänkt sexhandel kan bland annat innefatta misstänksamma gäster och frekventa besök av olika personer till ett och samma rum. Metoderna hotellen använder är i stort sett informerande om problemets utbredhet, samt att skapa en ogästvänlig miljö för personer som gör sig skyldiga till sexköp. (Nilsson, 2014).

5.2 Stödjande av offer för människohandel

Här presenteras olika stödformer ett offer för människohandel för sexuella ändamål har rätt till. De olika tjänsterna är lagstadgade och lagarna kommer förklaras nedan. Eftersom undersökningens syfte utgår från hur de professionella inom social- och hälsovården kan stödja och identifiera offer samt motverka människohandel, kommer detta presenteras. Frågeställningen angående hur professionella inom social- och hälsovården kan stödja offer för människohandel för sexuella ändamål, besvaras med hjälp av de olika tjänsterna som offren erbjuds.

Människohandelsoffer har i enlighet med lag om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel (746/2011) lagstadgad rätt till hjälp. Offer för människohandel är berättigade hjälp beträffande bland annat rättshjälp, hälso- och sjukvårdstjänster, rådgivning, ekonomiskt stöd, socialservice och husrum. (Lag om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel 746/2011). De stöd som offer för människohandel för sexuella ändamål erbjuds, är baserat på lag. De olika

stödformerna erbjuds från de organisationer som behandlar och stöder offer för människohandel. Efter att organisationen kommit i kontakt med en person som blivit utsatt för människohandel sker en individuell kartläggning för vilken typ av stöd personen är i behov av. Nedan beskrivs de tjänster ett offer har rätt till. (Ihmiskauppa.fi, E. u.å.).

En person som blivit utsatt för människohandel för sexuella ändamål, är berättigad ett tryggt och säkert boende. Organisationerna inom människohandel samarbetar med polisen för att kunna skydda offret. (Ihmiskauppa.fi, E. u.å.). I lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel (2011/746) kapitel 4 har offer för människohandel rätt för trygg inkvartering. (§ 38 a).

För att få stöd och hjälp för både fysiska och psykiska problem, erbjuds offren social- och hälsovårdstjänster (Ihmiskauppa.fi, E. u.å.). Enligt Lag om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel (2011/746) kapitel 3, är personer som utsatts för människohandel och som söker internationellt skydd, berättigade till social- och hälsovårdstjänster. (§ 26).

Social- och hälsovårdstjänsterna erbjuder offren psykosocialt stöd, missbrukarvård och terapi. Offren får också hjälp med boende och med juridisk hjälp. (Social- och hälsovårdsministeriet, u.å.). Psykosocialt stöd är en stödform som erbjuds åt personer för att förebygga, stöda och lindra psykisk stress som orsakats av någon händelse. Psykosocialt stöd kan delas upp i psykiskt stöd, socialt arbete och andligt stöd. (Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus, 2009).

Enligt Lag om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel (2011/746) kapitel 3, är offer för människohandel berättigad till socialservice som innefattar rådgivning, utredning av sociala problem och handledning. (§ 25). För ekonomiskt stöd skall personer som utsatts för människohandel erbjudas utkomststöd eller mottagspenning. (Ihmiskauppa.fi, E. u.å.). I lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av offer för människohandel (2011/746) skall offer för människohandel beviljas mottagspenning vilket tryggar en så vanlig vardag som möjligt för personen. Grund delen täcker kläder, social- och hälsovårdens avgifter, lokaltrafikens användning och telefonkostnader. (§ 19).

Offer för människohandel skall få tjänster som berör information om rättigheter och juridiska tjänster. (Ihmiskauppa.fi, E. u.å.). I lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av offer för människohandel (2011/746) är offer för människohandel berättigade att få rättshjälp och juridisk rådgivning. (§ 38 a).

För att kunna hjälpa offret på ett mångsidigt sätt, har offret rätt för en tolk i sin vård för att få tala sitt modersmål. (Ihmiskauppa.fi, E. u.å.). Enligt lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av offer för människohandel (2011/746) kapitel 3, är en person berättigad att få tolktjänster eller översättningar ifall ärendet inte kan skötas med eget modersmål. (§ 27).

För ett offer kan en stödperson erbjudas. Dessa kommer oftast från brottsofferjouren, där personerna är skolade för att agera som en stödperson för offer. (Ihmiskauppa.fi, E. u.å.). Stödpersoner finns till för att diskutera brottet som skett och för att hjälpa i vardagen. Personen kan också följa med offret till polisförhör och rättegångar. (Riku.fi, u.å.)

5.3 Sammanfattning

I och med att människohandel för sexuella ändamål är ett mångdimensionellt fenomen sker även motverkande av det på flera olika plan. Motverkandet förverkligas på global, nationell och individnivå. På en global nivå har FN vidtagit åtgärder för att bekämpa människohandel med fastställandet av det internationella Palermoprotokollet, vars avsikt är att utgöra en grund för internationellt arbete mot människohandel för sexuella ändamål (Orme & Ross-Sheriff, 2015, s. 289). Yoo och Boyle (2015) ifrågasätter i sin forskning huruvida internationella protokoll och bestämmelser räcker till för att bekämpa problemet. De menar att det finns ett samförstånd att förhindrandet av människohandel för sexuella ändamål kräver sektorsövergripande samarbete med olika organisationer. FinnWID – Naiset kehitystyössä ry är ett exempel på en icke-statlig organisation som jobbar för att informera om problemets utbredning samt upplysa om hur speciellt kvinnor faller offer för människohandel för sexuella ändamål (Finnwid, 2019). Organisationer med fokus på kvinnorättsfrågor är viktiga på basen av att det främst är kvinnor som faller offer för människohandel för sexuella ändamål (Banks & Bell, 2018, s. 8). Informationsförmedling spelar en viktig roll i bekämpandet av människohandel för sexuella ändamål. Informering om problemet och attitydförändring till ett offercentrerat perspektiv kan i sin tur leda till policyförändring som gynnar människohandelsoffer. (Banks & Bell, 2018, 2–8).

Människohandel för sexuella ändamål är starkt sammankopplat med principen om efterfrågan och utbud. Det betyder att människohandelns omfattning är direkt kopplat med antalet människor som efterfrågar sexuella tjänster. För att motverka efterfrågan bör fokus riktas direkt på kunden som köper sexuella tjänster. Förebyggande åtgärder innefattar informerande om människohandel och hur det påverkar offret, en märkvärdig andel av personer som köper sexuella tjänster uppger sig vara ovetande om personen de köper sexuella tjänster av är ett människohandelsoffer eller ej. (Forsman & Korsell, 2008, s. 86–87).

Lag om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel (2011/746) utgör delvis grunden för de lagstadgade service- och stödformer ett offer människohandel är berättigad. De innefattar rätt till säker inkvartering, psykosocialt stöd, terapi och hälsovårdstjänster. Utöver dessa stödformer är de berättigade juridisk hjälp samt ekonomiskt stöd (Ihmiskauppa.fi, E. u.å.). Tolktjänst och stödpersonsverksamhet finns tillgängligt, för att underlätta rättegångar samt social- och hälsovårdsärenden (Lag om mottagande av personer som söker internationells skydd och identifiering av offer för människohandel 2011/746).

6 Etik

För att en vetenskaplig undersökning skall vara tillförlitlig, ha trovärdiga resultat samt vara etisk godtagbar, bör den följa god vetenskaplig praxis (Forskningsetiska delegationen, 2012, s. 18). En god vetenskaplig praxis skall inte enbart följas av forskare själva, utan även av de som granskar andras forskningsresultat (Sorvali, 2010, s. 165–166). De forskningsetiska anvisningarna, vars syfte är att främja god vetenskaplig praxis i Finland, har fastställts av forskningsetiska delegationen (TENK). Begreppet forskningsetik innefattar de etiska perspektiv och bedömningar som framkommer under forskning. (Forskningsetiska delegationen, 2012, s. 16).

Forskningsetik tillämpas för att ansvar skall tas för de personer som ingår i forskningen i fråga. All typ av forskning skall utgå från ett etiskt förhållningssätt och material som samlas under forskningsuppgiften skall behandlas respektfullt, även inom litteraturstudier skall andras forskningars etiska ställningstagande granskas kritiskt. (Kristensson, 2014, s. 49).

Centrala principer inom forskningsetik går att fastställa med forskningsetiska frågor. Generella principer utgående från forskningsetiska frågor utgörs av autonomiprincipen, vilken innefattar att individer som deltar i studier medverkar frivilligt och kan lämna studien under vilka som helst omständigheter. Individer som medverkar har även rätt till information om syftet samt vilka risker studien kan medföra. Nyttoprincipen innefattar ett övervägande om att nyttan med studien alltid skall vara större än risken för skada. Följande princip, inte skada -principen, innefattar att risker med studien skall minimeras i största möjliga utsträckning. Miljö och metod skall vara säkra. Rättvisepincipen utgår från att alla individer skall behandlas rättvist och utgå från lika villkor inom forskningen. (Kristensson, 2014, s. 52–53).

Avvikelse inom god vetenskaplig praxis innebär en oetisk och ohederlig verksamhet. Verksamhet som denna är skadlig för vetenskaplig undersökning och har en tendens att leda till att resultaten utfaller värdelösa. (Forskningsetiska Delegationen, 2012, s. 20).

6.1 Yrkesetik

Etiska anvisningar, som fastställs för professionella inom social- och hälsovården, utger riktlinjer för yrkesområdet, men kräver utöver det även individuella etiska överväganden. (ETENE, 2011, s. 25). Fastställda anvisningar hur professionella skall förfara vid etiska konflikter finns inte tillämpade till alla situationer, men utgångspunkterna inom yrkesetiken och lagstiftning ger de professionella riktlinjer. De etiska utgångspunkterna utgörs av mänskliga rättigheter, människovärdet samt social rättvisa (Talentia, 2017, s. 7).

Ansvar för etisk utveckling och etiskt tänkande förekommer hos alla professionella inom social- och hälsovården (ETENE, 2011, s. 26). Nedan presenteras de eder som är gemensamma för professionella inom följande yrkesområden.

Sjukskötarens ed

”Jag lovar

- att samvetsgrant, efter bästa förmåga, fylla de förpliktelser mitt arbete ger mig

- att utveckla min yrkesskicklighet och verka för hälso- och sjukvårdens höjande i vårt land

- att städse minnas min tystnadsplikt.” (Vaartio-Rajalin,2018).

Det sociala områdets ed

”Jag försäkrar på heder och samvete att jag i mitt yrke förbinder mig att visa respekt för mänskligheten. Jag kommer att försvara mina klienters mänskliga rättigheter och människovärde. Målet med mitt arbete är att främja klienternas sociala funktionsförmåga, jämställdhet och delaktighet samt att förebygga utanförskap och öka välbefindandet. Min skyldighet är att i min yrkesverksamhet iaktta de bestämmelser som gäller klientens ställning och rättigheter och behandlingen av klientuppgifter.

Jag upprätthåller och utvecklar min egen yrkeskompetens. Jag anmäler missförhållanden som jag upptäcker i yrkesverksamheten. Jag påverkar aktivt den yrkesmässiga verksamheten inom den sociala branschen i min arbetsgemenskap och i samhället. Jag förbinder mig att följa de etiska principerna för min yrkeskår och bestämmelserna som berör yrkesverksamheten.” (Fackorganisationen för högutbildade inom socialbranschen Talentia rf, u.å.).

6.2 Trovärdighet och tillförlitlighet

Enligt Gunilla Eklund är termerna tillförlitlighet och trovärdighet mer lämpade till kvalitativ forskning än reliabilitet och validitet (Eklund, 2014). Eklund delar upp tillförlitligheten i extern reliabilitet och intern reliabilitet. Externa frågor om liknande undersökningar skulle få liknande resultat. Interna frågor om resultatet förblir oförändrat oberoende vem som utför undersökningen. Trovärdighetens externa validitet frågar om hur mycket undersökningens resultat påverkats av yttre faktorer. Interna validiteten frågar hur trovärdigt resultat är i jämförelse med sin verklighet. (Eklund, 2014).

Begreppet tillförlitlighet står för mätning av undersökningens kvalitet, vilken strävar efter högsta möjliga tillförlitlighet i undersökningen. Undersökningen i fråga tillämpar semistrukturerade intervjuer som en datainsamlingsmetod. Genom förberedelse av frågorna försäkras innebörden vara teoribaserad. Rekrytering av en teoribaserad målgrupp som informanter till intervjuerna anses även höja tillförlitligheten. (Kristensson, 2014, s. 70–71). Begreppet trovärdighet står för bedömning av själva undersökningen, vilket betyder att frågorna som ställs under till exempel intervjutillfället skall svara på undersökningens syfte (Kristensson, 2014, s. 70–71).

7 Intervjuer

Nedan presenteras val av informanter, utformning av semistrukturerade intervjuer i form av en intervjuguide samt databearbetningsmetoden kvalitativ innehållsanalys. Respektive informant motiveras med koppling till frågeställningarna. Kvalitativ innehållsanalys lämpar sig till undersökningen utgående från metodens syfte vilket är att igenkänna olikheter och likheter bland insamlade data.

Syftet med intervju som datainsamlingsmetod är att motta aktuella data från professionella som berör människohandel för sexuella ändamål. Syftet med datainsamlingen är att med hjälp av mångprofessionellitet besvara frågeställningarna. Genom semistrukturerade intervjuer förutbestäms frågorna, men lämnar utrymme för följdfrågor. Följdfrågorna baserar sig på informantens svar, vilket fördjupar resultatet. Resultatet kommer utgöra materialet i en kvalitativ analys där tillförlitligheten samt trovärdigheten presenteras. (academicwork.se, 2019).

Intervjuerna kommer att följa etiska regler i form av krav på samtycke, information samt konfidentialitet. Kravet på samtycke och information av informanten skall framstå utan begränsningar av individens personliga handlingsfrihet. Informanten har rätt till information om undersökningens syfte och i vilket ändamål de uppgifter de uppger kommer användas, vilka metoder undersökningen innefattar samt hur resultatet presenteras. I semistrukturerade intervjuundersökningar skall informantens konfidentialitet skyddas och ett säkert, konfidentiellt behandlande av insamlade data säkerställas. (Dalen, 2015, s. 25–27).

7.1 Val av informanter

En kvalitativ undersökning, som tillämpar intervjuer som datainsamlingsmetod, kräver att urval av informanterna redogörs. En redogörelse av informanterna förenklar förståelsen för resultatet som framkommer och fastställs utgående från intervjuerna. (Dalen, 2015, s. 58). En semistrukturerad intervju innefattar relevanta avgränsningar av urvalet av informanter. Utgående från undersökningens centrala tematik, syfte och frågeställningar kan en kriteriebaserad målgrupp av urval fastställas. (Dalen, 2015, s. 63).

Den kriteriebaserade målgruppen i undersökningen fastställs utgående från en teoretisk målgrupp. Målgruppen utgörs av professionella inom social- och hälsovårdsområdet, tredjesektorn samt myndigheter som kommer i kontakt med människohandelsoffer.

Urvalskriterier som fastställs för att avgränsa urvalet är determinerade till professionella inom tredje sektorns föreningar och organisationer som arbetar med människohandelsoffer samt myndigheter som kan identifiera, motverka människohandel i Finland. (Dalen, 2015, s. 63). För ett gott etiskt förhållningssätt appliceras en medveten avgränsning, där offer för människohandel för sexuella ändamål inte kvalificerar sig som informant inom undersökningen. Avgränsningen baserar sig på undersökningens syfte och frågeställningar samt för respekt gentemot offren.

Nedan presenteras de informanter som faller inom ramen för undersökningens urvalskriterier. Informanterna medverkar i semistrukturerade intervjuer, data som framkommer utgör en del av undersökningens material.

Elpida r.f. är en förening vars syfte är att stödja personer som blivit utsatta för människohandel. Föreningen påverka även finska beslutsfattare samt frambringa medvetenhet om människohandel (Elpida r.f., u.å.). Ovanstående fakta utgör motiveringen till val av informant från Elpida r.f. Organisationens arbete är i enlighet med undersökningens syfte och frågeställningar.

Polisen har en betydande roll i arbetet mot människohandel för sexuella ändamål, utgående från strafflag (1889/39) kapitel 20 (§ 8) är utnyttjande av en annan individ i form av sexhandel, samt övriga sexuella tjänster i utbyte av ersättning i form av ekonomiskt värde, straffbart i Finland (strafflag 1889/39). Centralkriminalpolisen står för planerandet av inrikesministeriets arbete mot människohandel, där fokus ligger på att bekämpa människohandel samt ställa förbrytare till svars. Enligt polisen är de grundläggande stödformerna för ett offer för människohandel: terapi- och hälsovårdstjänster, tolktjänster, bostadshjälp, rättshjälp samt ordnande av säker hemresa. (Poliisi.fi, u.å.). Detta motsvarar undersökningens frågeställningar: Hur kan människohandel för sexuella ändamål motverkas i Finland? Hur kan professionella inom social- och hälsovården mångprofessionellt stödja offer för människohandel för sexuella ändamål? Människohandel för sexuella ändamål är ett växande brott enligt polisens undersökningar (Poliisi.fi, u.å.). Motiveringen förstärks även genom medierna. Juho Teirs artikel på svenska Yle ”*Brottet som ingen vill uppmärksamma*” betonar hur människohandel för sexuella ändamål är en av de snabbast fortskridande kriminella verksamheterna i världen. Dessa motiveringar utgör grunden till valet av polis Enqvist som informant till denna undersökning. (Teir, 2016).

Eftersom offer för människohandel för sexuella ändamål utsätts för brott, anses ett rättsvetenskapligt perspektiv på fenomenet användbart för att svara på undersökningens syfte och frågeställningar. I enlighet med lag om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel (746/2011) har ett människohandelsoffer lagstadgad rätt till rättshjälp. Rådande lagstiftning beträffande människohandel för sexuella ändamål utgör motivering till val av jurist som informant för att tillgodose ett juridiskt perspektiv på fenomenet.

7.2 Intervjuguide

Undersökningen tillämpar intervju som metod, vilket innebär att en intervjuguide fastställs, på basen av att intervjun som tillämpas är semistrukturerad. En intervjuguide sammanfattar undersökningens centrala tematik samt frågeställningar. Framkomsten av syftet i intervjuguiden utgör ett inslag som möjliggör att de viktigaste områdena i undersökningen framförs. Undersökningens problemformulering skall utarbetas till konkret tematik som innefattar underliggande frågor som kan tillämpas i de semistrukturerade intervjuerna. I en semistrukturerad intervju skall alla frågor ha en relevant koppling till undersökningens syfte samt frågeställningar. (Dalen, 2015, s. 35). Nedan presenteras de frågor som framkommer i undersökningens intervjuguide, samt vilka källor de är baserade på.

Frågorna ”Beskriv hur Ni i Ert arbete kommer i kontakt med offer för människohandel för sexuella ändamål?” och ”Hur kan ni identifiera ett offer för människohandel för sexuella ändamål?” utgår från Christoffer Gröhns artikel publicerad på Yle som handlar om ett offer från Rumänien som fallit offer för människohandel (Gröhn, 2018).

Frågorna ”Beskriv hur Ni i Ert arbete stöder individer som fallit offer för människohandel för sexuella ändamål?” och ”Vilka aktörer/myndigheter samarbetar Ni med?” utgår från polisens hemsida som beskriver lagstiftning och verksamhet som utförs för att motverka människohandel (Poliisi.fi, u.å.).

Frågan ”Vad anser Ni vara orsaken för en ökning av människohandel för sexuella ändamål?” utgår från förenta nationernas migrationsverk som utgav i juli 2017 informationen om att andelen Nigerianska kvinnor som i prostitutionssyfte kommer till Europa har blivit sju gånger högre under senaste tre åren (Toisenlaisiatarinoita.fi, u.å.).

Frågan ”Hur skulle Ni motverka problematiken om Ni hade oändligt med resurser?” utformades utgående från Juho Teirs artikel på Yle, där han nämner att Migrationsverket inte har det klart för sig hur människohandelsoffer skall behandlas (Teir, 2019).

Frågorna ”Hur går ni tillväga om ett identifierat offer för människohandel för sexuella ändamål inte tar emot hjälp av Er?” och ”Hur anser Ni att människohandel för sexuella ändamål påverkar ett offer på individ- och samhällsnivå?” baserar sig på Tero Koskinens artikel på Yle som utgår från hur problematiskt det är för offer för människohandel att söka hjälp på grund av bristande tillit gentemot professionella inom social- och hälsovården (Koskinen, 2017).

Fråga ”Anser Ni att det finns någon speciell grupp som är extra sårbar för människohandeln för sexuella ändamål?” utgår även från Christoffer Gröhns artikel på Yle, som nämner att ett flertal kvinnor som förs till Finland för att sälja sex kommer från fattigare länder, bland annat Rumänien och Moldavien (Gröhn, 2018).

Intervjuguiden skickas som en bilaga åt informanterna, förrän intervjutillfället äger rum. Detta för att informanterna skall ha möjligheten att överblicka de frågor som intervjun kommer innefatta. Undersökningens intervjuguide är strukturerad enligt följande: inledande och neutrala frågor om informantens utbildning, erfarenhet, ansvarsområde/arbetsuppgifter, var på tio ämnesrelaterade frågor följer (bilaga 9). Intervjuguiden innefattar även en fråga som ger informanten möjlighet att fritt tillägga information angående ämnet människohandel för sexuella ändamål.

8 Analys av material

Kapitlet innefattar redovisning av intervjuvaren. Svaren bearbetas genom en kvalitativ innehållsanalys och analyseras genom triangulering. Både data samlat från intervjuer och teori, som presenteras i undersökningens teoretiska referensram samt litteraturoversikt, tolkas samt granskas för att uppnå ett sammanfattat resultat. Motivering till val av analysmetod baserar sig på den intervjumetod som tillämpas i undersökningen. Intervjuerna som genomfördes var semistrukturerade, vilket faller under kategorin kvalitativ datainsamlingsmetod. Resultatet sammanfattas och diskuteras med stöd av litteratur som nyttjas i undersökningen.

Informanternas yrkesbild och ansvarsområden är olika och kontakten med människohandelsoffer är varierande, vilket resulterar i mångfaldiga svar. Nedan presenteras och diskuteras polisen Måns Enqvists, juristen Riikka Nyströms samt Catarina Mikkonens från Elpida r.f.:s svar. Informanterna kommer nedan presenteras som informant A, B och C.

8.1 Stödjande av offer för människohandel för sexuella ändamål

Stödjande av individer som fallit offer för människohandel för sexuella ändamål sker på olika plan. I det finska samhället sker sektorsövergripande arbete med de offer som identifieras. Nedan kommer sektorsövergripande arbete, stödformer och samhällets ansvar diskuteras.

8.1.1 Sektorsövergripande

Påträffas ett människohandelsoffer för sexuella ändamål i behov av hjälp kan offret hänvisas till hjälpsystemet, myndigheter eller tredje sektorn, organisationer eller församlingar (Ihmiskauppa.fi, E. u.å.). Informant A, B samt C samarbetar med olika aktörer, myndigheter och organisationer. Alla dessa samarbetar med hjälpsystemet samt social- och hälsovården. Enligt social- och hälsovårdsministeriet är offer för människohandel berättigade psykosocialt stöd och terapi samt hjälp med boende och juridisk hjälp. (Social- och hälsovårdsministeriet, u.å.). I lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av offer för människohandel (2011/746) är offer för människohandel berättigade att få rättshjälp och juridisk rådgivning. (§ 38 a).

Hjälpssystemet polisanmäler inte, det vill säga offret kan bli kund i hjälpssystemet utan att en polisanmälan görs. Hjälpssystemet föredrar att offret att göra en polisanmälan. (Ihmiskauppa.fi, B. u.å.). Informant A förklarar detta genom att offren tidigare har undvikit hjälpssystemet på grund av rädslan för polisen. Hjälpssystemet löste problematiken genom att göra en ny tolkning av lagen för att undvika rädsla hos offren. *“Vi skall se nu om Protukipiste kommer identifiera och hänvisa flera offer eftersom det inte mera finns den övergripande skyldigheten att meddela polisen. Samarbetet med hjälpssystemet kommer fortsätta och inte heller ställa till med problem.”*

Informant B kommer i sitt arbete i kontakt med människohandelsoffer bland annat via brottsofferjouren och Valkonauha ry. En gemensam faktor som både informant B och informant C nämner är kontakten med offer för människohandelsoffer som uppstår genom asylrelaterade fall. Informant C strävar till att samarbeta, vid sidan om deras arbete, med aktörer som har liknande målsättningar. De har internationella samarbetspartners i Italien samt Nigeria. Andra samarbetspartners är advokater, lokala församlingar och IOM.

Informant A nämner att kontakten som framkommer med människohandelsoffer sker utgående från en lång process, på grund av offrens rädsla för myndigheterna. Informant A menar att polisen samarbetar med alla myndigheter, men i fall som berör människohandel är gränsbevakningen och hjälpssystemet de främsta myndigheterna de arbetar tillsammans med. Informant A delger att polisen samarbetar med IOM inom ett EU-projekt, HOIKU, där man utbildar professionella från hälso- och socialsektorn till att identifiera och kunna hänvisa dessa fall berörande människohandel till polisen eller hjälpssystemet. I kapitel 5.2 om stödjande av offer för människohandel presenteras organisationer som samarbetar med polisen, dessa arbetar med att skydda individer som fallit offer för människohandel. (Ihmiskauppa.fi, E. u.å.).

8.1.2 Stödformer

Människohandelsoffer har i enlighet med lag om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel (746/2011) lagstadgad rätt till hjälp. Offer för människohandel är berättigade hjälp beträffande bland annat rättshjälp, hälso- och sjukvårdstjänster, rådgivning, ekonomiskt stöd, socialservice och husrum. (Lag om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel 746/2011).

Social- och hälsovårdstjänster erbjuder offren psykosocialt stöd och terapi (Social- och hälsovårdsministeriet, u.å.). Psykosocialt stöd är en stödform som erbjuds åt personer för att förebygga, stöda och lindra psykisk stress som orsakats av någon händelse. Psykosocialt stöd kan delas upp i psykiskt stöd, socialt arbete och andligt stöd. (Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus, 2009).

Kommunen kan erbjuda hjälpinsatserna med egna resurser eller köpa tjänsterna av andra offentliga eller privata serviceorganisationer. I situationer där kommunen ansvarar för processen, samarbetar kommunen med hjälpsystemet. (Kommunförbundet, 2016). Informant B nämner en ny klientrelation innefatta en medvetenhet om vilken hjälp offret redan mottar, de centrala verksamheterna offren blir hänvisade till är kriscentralen, hjälpsystemet och brottsofferjouren. Informanten anser att offret borde vara öppen för att låta den professionella stödja individen som blivit offer för människohandel. Riktlinjer till de professionella i bemötande av individer som fallit offer för människohandel framkommer i kapitel 4.6.3.

Informant C nämner att deras verksamhet utgår från en typ av vänverksamhet och stöd i vardagen. Genom verksamheten kan de stöda sina klienter med saker som skolgång, matlagning samt stöd i barnuppfostran. Informant C nämner även om hur man endast kan hjälpa dem som är mottagliga för hjälp, alla individer har rätt till självbestämmande och kan avstå hjälp som erbjuds. Informanterna C och B är personligen av den åsikten att ifall offret nekat hjälp, skall dess val accepteras. Hjälpsystemets tjänster är laggrundade, eventuella människohandelsoffer har rätt till tjänsterna men det är frivilligt att vara mottagare av dem (Ihmiskauppa.fi, E. u.å.). Hjälpsystemets tjänster innefattar bland annat trygg inkvartering social service samt hälso- och sjukvårdstjänster (Lag om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel 2011/746), tydligare redovisning framkommer i kapitel 4.6.3. Dock anser informant B att man eventuellt kan hänvisa offret till någon annan typ av verksamhet, som anses mera passande. Informant B uttryckte det som följande *”man kan hoppas på att man gett offret, klienten ens lite styrka eller hjälp till att eventuellt i ett senare skede söka hjälp.”* Ihmiskauppa.fi beskriver vikten av behov av tid och utrymme för individer som fallit offer för människohandel att dela med sig av sina upplevelser, även de som nekat hjälp (Ihmiskauppa.fi, E. u.å.).

Dock anser informant B att man eventuellt kan hänvisa offret till någon annan typ av verksamhet, som anses mera passande. Informant B uttryckte det som följande *”man kan hoppas på att man gett offret, klienten ens lite styrka eller hjälp till att eventuellt i ett senare skede söka hjälp.”* Ihmiskauppa.fi beskriver vikten av behov av tid och utrymme för individer som fallit offer för människohandel att dela med sig av sina upplevelser, även de som nekat hjälp (Ihmiskauppa.fi, E. u.å.).

8.1.3 Samhällets ansvar

Människohandel för sexuella ändamål framkommer främst genom att fattiga kvinnor kommer till rikare länder där de utnyttjas sexuellt. Tydligare redovisning av målgruppen offer framställs i kap 4.4.3 (Mörner, 2010, s. 116–117). Kvinnorna säljer sex till finska män (Gröhn 2018) som enligt Forsman och Korsell (2008) är omedvetna om att personen de köper sex av är ett människohandelsoffer. Informant A menar att den nuvarande lagstiftningen försvårar gripandet av individer som köper sexuella tjänster av människohandelsoffer, *“Det är mera en död paragraf för att kunna bevisa att köparen kunnat veta att säljaren är ett offer”*.

Enligt Forsman och Korsell (2008, s. 86–87) kan efterfrågan motverkas genom att fokus riktas på individen som köper sexuella tjänster. År 2015 framkom i Finsex undersökningen att 61 % av män accepterar prostitution samt att 12, 1 % av männen köpt sexuella tjänster medan endast 0,3 % av kvinnorna (Väestöliitto, 2018). Utgående från Finsex undersökningen står männen för efterfrågan. Häggström menar att ett sexköp inte är en jämställd transaktion då kvinnan aldrig hade ställt upp om det inte var fråga om ett utbyte av pengar (Häggström, 2016, s. 274–275). År 2018 framkom 65 offer för människohandel för sexuella ändamål i Finland (Hjälpsystemet, B. 2018). För att kunna identifiera dessa offer krävs kunskap om koppleri och prostitution (Ihmiskauppa.fi, F. u.å.)

Förutsatt att informant B kan hänvisa klienten till hjälpsystemet, ansluts kommunen till processen och kan erbjuda tjänster inom social- och hälsovården, detta finansieras av olika organisationer. I kapitel 4.6.1 Kommunens roll presenteras kommunens roll i stödande av offret mer konkret. Lag om hemkommun (1994/201) bekräftar det som informant B nämnde angående stöd kommunen får från staten, genom närings-, trafik och miljöcentralen. Ifall offret inte har en hemkommun ansvarar hjälpsystemet för ordnande av hjälp. (Ihmiskauppa.fi A. u.å.).

Informant A uttrycker sig på följande vis *”I Finland har det alltid funnits mera arbetsrelaterad människohandel än sexuellt, förutom nu under de senaste åren har det vänt och nu har vi mera sexuellt utnyttjande.”*. År 2018 hade Finland 28 offer för arbetsrelaterade människohandelsfall och 29 offer för människohandel för sexuella ändamål (hjälpssystemet, B. 2018). Informant B säger att det behövs mera resurser från myndigheter att stödja och identifiera offer för människohandel för sexuella ändamål. Informant C anser att samarbete med nationella och internationella aktörer är nödvändigt.

Informant B är av den åsikten att vi borde prata mera om det och inte göra offren till de kriminella. Informanten ansåg även att det borde erbjudas en utbildning berörande fenomenet, så att de professionella kunde känna sig bekväma med att ställa frågor till klienter som visar tecken på att vara ett möjligt offer för människohandel. Informant B uttryckte sig på följande vis *”man borde normalisera detta, att man kan prata om det lika lätt som vi pratar om människor som till exempel blivit knivhuggna”*.

Finska staten har till uppgift att skydda, respektera och tillgodose de mänskliga rättigheterna, i kapitel 4.5 presenteras det tydligare. Statens handlingar får inte kränka eller diskriminera utan bör respektera allas rättigheter. Lagstiftningen skall både respektera samt skydda individen. Staten är även skyldig att fokusera på minoriteter, erbjuda verktyg de behöver för att ta del av sina rättigheter. (Hansén, 2010, s. 12–13).

8.2 Motverka fenomenet människohandel för sexuella ändamål

Människohandel för sexuella ändamål är ett mångfasetterat problem, och dess motverkande sker på flera olika plan. Angående undersökningens frågeställningar kan vissa slutsatser dras. Detta görs på basen av tidigare forskning, intervjuer och information som uppdagats i och med utformandet av den teoretiska referensramen och litteraturöversikten.

8.2.1 Utbud och efterfrågan

Informant B kommenterar Finlands nuvarande lagstiftning gällande prostitution *”Om det inte finns marknad så finns det inte offer, jag tycker det kunde vara bra att förbjuda men kan även vara att jag har fel. Just nu tycker jag att det vore värt ett försök för så här så fungerar det inte.”*. Informant B anser även att utbudet av sexuella tjänster och den rådande lagstiftningen beträffande sexförsäljning är en orsak till ökning av människohandel för sexuella ändamål. Informant A menar att den nuvarande lagstiftningen försvårar gripandet

av individer som köper sexuella tjänster av människohandelsoffer, *“Det är mera en död paragraf för att kunna bevisa att köparen kunnat veta att säljaren är ett offer”*. Enligt Forsman och Korsell (2008, s. 86–87) kan efterfrågan motverkas genom att fokus riktas på individen som köper sexuella tjänster. Forsman och Korsell (2008, s. 86–87) påstår att individer som köper sex ofta är ovetande att individen de köper sex av är ett människohandelsoffer.

Informant C anser att orsaken till en ökning av människohandel av sexuella ändamål beror på efterfrågan. Detta argument bekräftas av Forsman och Korsell (2008, s. 86) som i sin rapport menar att efterfrågan skapar utbud av sexuella tjänster. För att möjliggöra begripande och bekämpande av människohandel som fenomen bör både principen om efterfrågan och utbud tas i beaktande. I och med att det finns personer som vill köpa sex uppstår en orsak att tillgodose den efterfrågan. (Forsman & Korsell, 2008, s.1–3).

Informant C kommenterar motverkandet av efterfrågan och menar att problematiken har sin grund i synen på sexualitet och betonar pornografins påverkan på sexköparnas kvinnosyn. Informanten menar att det är främst är män i 20–30 års åldern som köper sexuella tjänster. Häggström (2016, s. 273–274) delar åsikten om pornografins påverkan, dock upplever Häggström att åldern hos sexköparna har sjunkit, detta behandlas i kapitel 4.4.2. Informant A beskriver sexköpare som kommer till polisens kännedom som en heterogen grupp, vars motiv till sexköp är varierande. Det kan handla om människor som på grund av sociala, psykiska eller fysiska orsaker inte är kapabla att skapa relationer som kan leda till sex. Informant B kommenterar motverkandet av efterfrågan på följande sätt *“Jag tror att kriminaliseringen skulle ta en stor del bort på efterfrågan. Desto bättre en svag mår i samhället, desto mindre finns det människor som kan ge utbud.”*

I kapitel 4.4 riskfaktorer behandlas avvikande sexuellt beteende och sexualbrott av våldsam karaktär. Det noteras att sexualbrott av våldsam karaktär och avvikande sexuellt beteende av våldsam karaktär kan förekomma i och med människohandel för sexuella ändamål. Informant A tillfrågas om ovanstående samband förekommer, och om sexköpare och sexualförbrytare på något sätt är förknippade. Informant A menar att det eventuellt kan finnas avvikande sexuellt beteende av våldsam karaktär bland sexköpare, men det uppdagas högst troligen endast i brottsutredning och inte i vardagligt arbete.

Haapasalo (2009, s. 163) menar att upplevda trauman och våld i hemmet utgör betydande riskfaktorer för att utveckla avvikande sexuellt beteende. Motverkande av avvikande sexuellt beteende av våldsam karaktär kunde alltså i viss mån ses som en nödvändig insats i förebyggande syfte. Marshall och Barbaree (1990), samt Haapasalo (2009) menar att god psykosocial utveckling är grunden för att motverka sexuellt våld, god anknytning och den tidiga utvecklingen spelar en stor roll. (Haapasalo, 2009, s. 163–164). Utöver dessa nämns socioekonomisk status, rusmedelsproblematik och arbetslöshet som riskfaktorer som bidrar till utvecklandet av avvikande sexuellt beteende av våldsam karaktär (Haapasalo, 2009, s. 163–164). På basen av denna information kunde sexualbrottslighet möjligtvis motverkas på samhällsnivå med hjälp av insatser som gynnar invånarnas socioekonomiska trygghet, utbildning och motverkar missbruksproblematik. Insatser för att säkra barnens trygghet bör tas och det ansvaret ligger till stor del på Finlands social- och hälsovård

Forsman och Korsell (2008) menar att avvikande sexuellt beteende i form av sexberoende är vanligt bland sexköpare. Insatser från social- och hälsovårdssektorn och samarbete med polisen behövs för att behandla sexköparnas sexberoende, vilket i sin tur leder till minskad efterfrågan och på så sätt mindre omfattning av människohandel för sexuella ändamål (Forsman & Korsell, 2008, s. 86–87).

Pornografin är eventuellt en orsak till ökning, eftersom det eventuellt kan skapa fantasier och orealistiska bilder. Enligt informant A handlar det mera om en psykologisk sak. Då man ser på unga offer som blivit utsatta för sexualbrott, har en stor del problem i familjeförhållanden från förut. Enligt informant C. kan pornografin vara en orsak till att människohandel ökat, eftersom den eventuellt skapar fantasier och orealistiska bilder. I kapitel 4.4.2, berättar Häggström (2016) att sexköpet utförts som en porrfilm, utföraren vill skapa sin egen porrfilm och betalar för att få sina fantasier uppfyllda (Häggström, 2016, s. 276–277).

Det råder ett samförstånd om att principen om efterfrågan och utbud är sammankopplat med människohandel för sexuella ändamål. Efterfrågan av sexuella tjänster har en positiv korrelation med utbudets omfattning. Detta argument stärks av både vetenskapliga belägg (Forsman & Korsell, 2008) samt anekdotisk bevisföring. Huruvida efterfrågan av sexuella tjänster är relaterat till avvikande sexuellt beteende av våldsam karaktär fastställs inte konkret. Det finns en eventuell koppling, men detta kan ej bevisas på basen av den litteratur som använts i undersökningen.

Påståendet att pornografin är en orsak till ökning för människohandel för sexuella ändamål har endast anekdotisk evidens, vilket leder till att reliabiliteten för detta argument är låg. Förslag på vidare forskning kunde innefatta undersökande av ovannämnda samband.

8.2.2 Förebyggande åtgärder

Förebyggande åtgärder kan appliceras till både utbud och efterfrågan. Angående människohandelsoffer som kommer från utlandet är det svårt att påverka destinationslandets myndigheter. (Forsman & Korsell, 2008, s. 81–83). Informant A uttalar sig som följande “*Det är klart att så som med all utnyttjande av folk som kommer från fattigare länder så lönar det sig även att satsa i de länderna, att göra förhållandena bättre där och att det skulle finnas “awareness” i dessa länder varifrån de kommer att man skulle satsa även där.*” Forsman och Korsell (2008, s. 81–83) menar att socioekonomisk status är en stor riskfaktor som är svår att påverka men att förebyggande åtgärder som kan tillämpas är att försvåra inresan samt hindra rekrytering.

Informant A betonar att personer med låg socioekonomisk status från fattiga länder löper stor risk för att bli offer för människohandel för sexuella ändamål. I Finland påträffas ett flertal offer från Rumänien, Bulgarien, Moldavien, Nigeria och Tjeckien. Lag om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel (2011/746) kapitel 4, skall Finland ordna hjälpinsatser för offer som blivit utsatta för människohandel, fastän Finland inte är offrets hemland (§ 33), presenteras mera ingående i kapitel 4.6.1. Skuldsättning och drogproblem hos personer är också en riskfaktor enligt informant A. Informant A uttalade sig på följande sätt “*De kommer från sådana förhållanden som är dåliga, socialt fattiga områden*”. Citatet kan kopplas med Mörners (2010, s.116–117) undersökning där det framkom att lågutbildade kvinnor från fattiga länder lider större risk att bli utsatta för människohandel för sexuella ändamål. Detta menar även Williams (2018, s. 623–624), att individer som fallit offer för människohandel kommer från varierande socioekonomiska bakgrunder. Informanten A:s svar förstärks även av Ihmiskauppa.fi (u.å.) som betonar att offren i en stor utsträckning tar sig från fattiga till rikare områden. Informant B anser att flera människor faller offer för människohandel eftersom de inte har möjlighet att tjäna pengar på annat sätt. Genom att öka jämställdhet och levnadsstandarden skulle utbudet också minska. Enligt Häggström (2016, s. 247–275) är den ekonomiska vinsten ett av de främsta motiven till att kvinnor prostituerar sig.

Informant C anser att polisens resurser inte är tillräckliga för att utreda fall om människohandel för sexuella ändamål. Informanterna A och C anser att problematiken kunde motverkas bättre om polisen hade en enskild enhet som specialiserar sig på människohandel.

Förenta nationernas internationella protokoll, Palermoprotokollet, fastställdes år 2000 med syfte att förhindra och underkuva människohandel för sexuella ändamål med huvudsaklig fokus på kvinnor och barn. Protokollet utgör en internationell bas för motverkande av människohandel för sexuella ändamål. (Orme & Ross-Sheriff, 2015, s. 289). Yoo och Boyle (2015) utgår i studien "National Human Trafficking Initiatives: Dimensions of Policy Diffusion" från att lagstiftningar och bestämmelser inte nödvändigtvis är tillräckliga åtgärder för att motverka människohandel. De utgår från att icke-statliga organisationer och nationella handlingsplaner bör utvecklas som kompletterade åtgärder för att motverka människohandel. (Yoo & Boyle, 2015, s. 636).

Låg socioekonomisk status kan med vetenskapliga belägg påstås vara en betydande riskfaktor beträffande risken att bli utsatt för människohandel för sexuella ändamål (Williams, 2018, s. 623). Detta påvisas av vetenskapliga källor samt informanternas anekdotiska evidens. Ekonomisk vinning är en stor motivationsfaktor för en individ att bege sig till situationer och platser där de riskerar falla offer för människohandel för sexuella ändamål. Problematiken anses enligt två av informanterna kunna motverkas genom att bevilja mera resurser åt polisen för att bekämpa problemet, värt att notera är att sistnämnda påstående baserar sig på anekdotisk bevisföring och kan således inte bekräftas som absolut fakta. Förebyggande insatser kunde innefatta gynnandet av levnadsstandard i länder där individer löper förhöjd risk av att falla offer för människohandel för sexuella ändamål. Detta bekräftas av både ovannämnda litteratur samt informanternas svar. Det förblir dock oklart hur dessa insatser i praktiken skulle förverkligas. Internationellt arbete för att förhindra människohandel sker i enlighet med internationella protokoll såsom Palermoprotokollet. Effektivitet av internationella bestämmelsers verkliga nytta ifrågasätts av (Yoo & Boyle, 2015, s. 636). Detta belyser det faktum att förebyggandet av människohandel för sexuella ändamål är ett fenomen som kräver fortsatt forskning.

8.2.3 Informationsspridning

Informant C vill att kunskap sprids om människohandel och utbildning ordnas, för att underlätta för bland annat professionella inom social- och hälsovården att upptäcka och ha förmågan att identifiera offer för människohandel.

Natalia Ollus påpekar i en artikel för Yle att de professionella inom social- och hälsovården saknar erfarenhet av människohandelsoffer samt utbildning gällande bemötandet av ett eventuellt människohandelsoffer (Krank-van De Burgt, 2018). Detta menar även Forsman och Korsell (2008, s. 86) som anser att det krävs informations-spridning angående människohandel för att bekämpa fenomenet. De utgår från att upplysa och informera individer som gör sig skyldiga för köp av sexuella tjänster beträffande omfattningen av människohandeln inom sexindustrin. Detta kan resultera i minskad efterfrågan av sexuella tjänster. (Forsman & Korsell, 2008, s. 83).

Informanterna C och A anser att resurser och insatser i länder individer som fallit offer för människohandel generellt kommer ifrån skulle tillämpas för att göra förhållandena bättre. Efterfrågan på sexuella tjänster är något som uppstår i destinationslandet och kan på så sätt betraktas som ett problem som kan bekämpas lokalt och nationellt och mer effektivt än faktorer som berör utbudet (Forsman & Korsell, 2008, s. 86–87).

Informant B menar att informations-spridning och diskussion kring fenomenet i fråga är betydande insatser i motverkandet av problemet. Detta nämns även i litteraturöversikten kapitel 5 där Banks och Bells (2018, s. 14) forskning behandlar frågan. Informations-samling och offentliggörande av information om människohandel för sexuella ändamål anses gynna motverkandet av problemet (Banks & Bell, 2018, s. 14).

Informant B skulle trygga grundläggande rättigheter, bland annat hälsovård, utbildning samt stöd i barnfostran. Informant B menar *“Jag skulle börja riktigt från jordnivån att sedan mer och mer folk som märker att man kan komma bort ur detta, så kan man fungera som exempel till andra människor. De människor som är här borde hjälpa andra bara det skulle finnas resurser och vilja, och jag tror att resurser hittar man om det finns vilja.”*

Informationsinsamling samt informations-spridning är väsentligt för att upplysa allmänheten om människohandel som fenomen och om dess omfattning i samhället samt dess påverkan på offren.

8.3 Identifiera offer för människohandel för sexuella ändamål

Identifiering av offer människohandel för sexuella ändamål är en förutsättning för att kunna stödja offer för människohandel för sexuella ändamål samt motverka problematiken. Identifiering kräver en viss kompetens av professionella samt ett rättvist bemötande.

8.3.1 Professionellas roll

I lag om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel (2011/746) enligt (§ 1) skall identifierandet av individer som fallit offer för människohandel tryggas. Identifierandet av ett misstänkt offer för människohandel för sexuella ändamål sker på olika sätt beroende på yrkesgrupp. För identifierandet av offer för människohandel krävs medvetenhet angående fenomenet bland professionella (Stabel, 2019, s. 14). Enligt Kommunförbundet (2016) sker identifiering i två faser, bedömning av grunderna för att individen kan vara ett offer för människohandel samt ett officiellt beslut av en myndighetsaktör (Kommunförbundet, 2016). År 2015 gjorde organisationen för migration en enkät om kunskapen och erfarenheter av människohandel som riktades till personal inom hälsovården. Enkäten visade att personal inom hälsovården ansåg sin kompetens inom offer för människohandel vara bristfällig. (Nupponen, 2016). Enligt Förenta nationernas hälso- och socialdepartement besöker 88 % av offer hälsovårdstjänster utan att bli upptäckta av myndigheterna (Peck, 2018, s. 10).

Informant B identifierar i regel inte offer, eftersom offren är identifierade vid första kontakten. Endast vid enstaka fall har informant B upptäckt misstänkta människohandelsfall. Informant C anser att beteende kan vara en indikator, ett människohandelsoffer kan till exempel uppvisa tecken på mentala problem, osäkerhet, bristfällig tillit vilket kan ta sig uttryck i naivitet. Förekommande faktorer hos individer som fallit offer för människohandel för sexuella ändamål är enligt Inrikesministeriet kroniska sjukdomar, nedsatt allmän tillstånd samt psykisk ohälsa (Inrikesministeriet, 2018). Figur 2 i kapitel 4.6.2 framkommer samtliga tecken som kan underlätta identifiering av misstänkt offer för människohandel. Informant C menar även att utseende inte nödvändigtvis är en indikator för identifiering av ett offer för människohandel.

Informant B nämner personer med drog- och missbrukarproblematik, marginaliserade samt papperslösa, som en grupp som löper stor risk för att bli offer för människohandel för sexuella ändamål, eftersom personerna har begränsade möjligheter att försörja sig. Informant C menar att vem som helst kan bli offer för människohandel för sexuella ändamål. Internationella arbetsorganisationen (ILO) nämner bland annat begränsad frihet, skuldslaveri och fasthållande av identitetskort (International Labour Office, 2005, ss. 20–21). I kapitel 4.6.2 figur 1 presenteras frågor som kan vägleda den professionella till identifiering av offer för människohandel.

Informant A berättar att brottsutredning, tillämpar olika system för identifiering av människohandelsoffer, bland annat på webbplatser ämnade för sexförsäljning. De utför även fältarbete genom att spana på platser där sexförsäljning sker, om det uppdragas att det är fråga om koppleri kan de ingripa och utreda brottet. Utredningen av kopplerifall kan leda till upptäckande av fall av människohandel för sexuella ändamål. Enligt informant A kan ett människohandelsoffer identifieras av polisen till exempel i samband med förhör om misstänkt kopplerifall. Minoritetsombudsmannens nationella rapport om människohandel (2014) innefattar hur människohandel för sexuella ändamål och koppleri överlappar varandra (Minoritetsombudsmannen, 2014, s. 56–60).

I enlighet med lag om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel (2011/746) (1§) skall identifierandet av människohandelsoffer ske i Finland. Identifierande av offer är väsentligt för att kunna erbjuda stöd och serviceformer åt dem. Nedsatt allmäntillstånd, psykisk ohälsa och kroniska sjukdomar är indikatorer som människohandelsoffer kan besitta, detta behandlas i kapitel 4.6.2. Kunskap i att identifiera offer är bland professionella inom social- och hälsovården är i dagens läge bristfällig (Nupponen, 2016).

8.4 Resultat

Människohandel för sexuella ändamål tar sig uttryck i Finland i form av att en utsatt individ utnyttjas sexuellt för en annan persons ekonomiska vinning (Nelson, 2012). År 2018 påträffades 65 offer för människohandel för sexuella ändamål (Hjälpssystemet, 2018). Människohandel för sexuella ändamål styrs av utbud och efterfrågan (Forsman & Korsell, 2008, s. 86). Enligt Finsexs undersökning har män en mer liberal inställning till sexhandel än kvinnor. Undersökningen visade att 61% av männen accepterade försäljning av sexuella tjänster respektive 23% av kvinnorna. (Väestöliito, 2018).

Principen om efterfrågan och utbud är ett centralt tema beträffande motverkandet av människohandel för sexuella ändamål. Motverkandet av efterfrågan har en direkt påverkan på utbudet, vilket i sin tur påverkar människohandelns omfattning i samhället (Forsman & Korsell, 2008, s. 86). Motverkan kan förverkligas genom informationsspridning om sexhandel som fenomen och om offrens utsatta position. Motverkan av efterfrågan kunde möjligtvis ske via insatser som relaterar till gynnande av socioekonomisk status, god psykosocial utveckling, motverkande av missbruksproblematik och sexberoende.

Informationsinsamling och informationsspridning om människohandel för sexuella ändamål är betydande insatser. Allmänheten bör veta om problemets omfattning och konsekvenser. Synliggörande av problemet är väsentligt för att det skall kunna motverkas.

Social- och hälsovårdssektorn bär ett stort ansvar gällande stödjandet av personer som fallit offer för människohandel för sexuella ändamål. Tillräcklig kunskap om fenomenet i sig och förmåga att identifiera av offer är essentiellt för att kunna stödja dem. Mångprofessionalitet och sektorsövergripande samarbete mellan ordningsmakten, rättsväsendet, social- och hälsovården samt tredje sektorns organisationer behövs för att trygga god service och vård åt offren.

För att kunna stödja och identifiera offer för människohandel för sexuella ändamål förutsätts att professionella inom social- och hälsovården har tillräckligt med kunskap gällande fenomenet. Hjälpsatser och stöd åt offren bör ske genom sektorsövergripande samarbete. Motverkande av fenomenet kan ske genom att påverka utbud och efterfrågan. Detta sker via informationsspridning om människohandel för sexuella ändamål samt offrens utsatta position.

9 Diskussion

Här granskas undersökningen kritiskt samt innefattar det etiska förhållningssättet genomgående undersökningen. Förslag på vidare forskning kring ämnet kommer även presenteras i slutet.

Metoderna som tillämpas i undersökningen är fastställda på grunden av dess metodiska innebörd. Ämnet människohandel för sexuella ändamål, som undersökningen behandlar, är ett fenomen som framkommer globalt och omfattar en stor utsträckning av lagstiftningar, konventioner och system för att åtgärda problematiken. Orsaken att tillämpa kvalitativa metoder i undersökningen var för att möjliggöra utrymme för tolkning av data både utgående från narrativa litteratursökningen, semistrukturerade intervjuerna samt innehållsanalys, vilken utgör metoden för bearbetande av insamlade data utgående intervjuerna. Att tillämpa en kvantitativ metod i denna undersökning kunde dock resulterat i ett bredare svarsområde. Ifall undersökningen skulle tillämpat en kvantitativ undersökningsmetod, skulle inte datainsamlingen bemött syftet och frågeställningarna med samma omfattning som den kvalitativa metoden resulterade i.

Undersökningens syfte *“att undersöka hur människohandel för sexuella ändamål tar sig uttryck i Finland och hur de professionella inom social- och hälsovårdsområdet kan stödja och identifiera offer samt motverka människohandel för sexuella ändamål.”* avgränsades medvetet till Finland på grund av att möjliggöra undersökning utgående från professionella som verkar i det finska samhället.

Forskning om fenomenet människohandel för sexuella ändamål i Finland är för tillfället bristfällig, vilket resulterade i att frågeställningen *“Hur kan människohandel för sexuella ändamål motverkas i Finland?”* endast kunde besvaras omfattande utgående från att tillämpa narrativ litteraturöversikt som metod samt använda internationella inslag i undersökningen. Utgående från detta kunde skribenterna fastställa en bild över problematiken i Finland och kombinera finska medier och myndigheters underrättelser med internationella forskningar. Genom att tillämpa narrativ litteraturöversikt som metod i litteraturöversikten framkommer en omfattning som tar sig uttryck i form av att det tillämpas både forskningar, artiklar samt internationella deklARATIONER. Frågeställningarna besvaras genom att kombinera information från olika källor, både på lokal, nationell och internationell nivå. Genom att besvara frågeställningarna som framkommer i undersökningen i litteraturöversikten, utgående från tidigare fastställda data, underlättar belysningen av kopplingar till resultatet av intervjuerna. De resultat som framkommit i litteraturöversikten kopplas med det data som samlas in under intervjuerna, vilket utgör undersökningens slutliga resultat. Frågeställningen *“Hur kan professionella inom social- och hälsovården genom mångprofessionalitet stödja offer för människohandel för sexuella ändamål?”* besvaras genom hur man kan stödja offer men information och undersökning angående mångprofessionaliteten blir bristfällig.

Den narrativa metoden tillämpades genomgående arbetet, både i teoretiska referensramen och litteraturöversikten. Båda kapitlen innehåller nationella fakta som stöds av internationella inslag. Tillförlitligheten i berörande kapitlen skulle varit högre om forskning angående människohandel för sexuella ändamål i Finland hade varit möjliga att tillämpa. Dock innefattar kapitlen lagstiftning samt internationella deklARATIONER som höjer tillförlitligheten.

Semistrukturerade intervjuer som metod lämpade sig för undersökningen ifråga. Frågorna som framkommer i intervjuguiden fastställdes utgående från undersökningens syfte och frågeställningar. Frågorna var utformade för professionella som inom sina yrkesverksamma områden kommer i kontakt med offer för människohandel för sexuella ändamål. Utgående från vald intervjumetod kunde även följdfrågor tillämpas.

En av de på förhand fastställda frågorna fungerade inte i praktiken och tolkades på varierande sätt av informanterna. Detta kunde skribenterna kringgått om en pilotintervju ägt rum innan de egentliga intervjutillfällena.

Att avgränsa informanterna till enbart professionella, som arbetar med människohandelsoffer, var en avgränsning som verkställdes på basen av skribenternas etiska förhållningssätt. Innefattande av offer i undersökningen hade även resulterat i omformning av undersökningens frågeställningar och syfte. Genom att i undersökningen fokusera på professionella som innefattar kunskap om problematiken kan en medvetenhet skapas för att förbättra identifieringen och därmed motverkandet av problematiken.

Intervjuerna följde etiska regler, krav på samtycke, information samt konfidentialitet. Informanterna hade även rätt att vara anonyma i undersökningen, men det var ingen av informanterna som begärde anonymitet. Informanterna presenteras i undersökningen men i kapitlet analys av material hänvisas informanterna till informant A, B och C, för minska möjlig koppling mellan informant och svaren. Informanterna har varierande yrkesverksamheter men utgav bred, omfattande information vilket dock resulterade i relativt vag trovärdighet. Intervjuerna gav svar som tangerar tidigare forskning som använts som material i undersökningen i fråga. Intervjufrågor som berör undersökningens frågeställningar gav svar som är direkt kopplade med information som uppdagats i samband med litteraturöversikten och den teoretiska referensramen.

Data som samlades från intervjuerna bearbetades genom metoden innehållsanalys och analyserades genom triangulering. Analysen utfördes två gånger eftersom den första förblev otydlig och ofullständig utgående från att trianguleringen ej framkom på ett tydligt sätt. Den slutliga analysen framstår utgående från triangulering där data insamlad från intervjuerna, narrativa litteraturöversikten samt egna slutsatser, baserade på data, diskuteras. Analys av material skulle få en högre trovärdighet om informanterna hade utgjorts av professionella från social- och hälsovårdsområdet.

Kritisk granskning av undersökningsresultat utgående från kapitel 6.2 resulterar i följande. Den externa tillförlitligheten anses bristfällig då undersökningen endast innefattar tre informanter från tre olika yrkesgrupper, vilket utger ett utrymme för eventuell förändring i resultatet. Undersökningens interna tillförlitlighet anses bristfällig på grund av det låga antalet källor som använts i undersökningen.

Resultatets externa validitet påverkas negativt av antalet informanter. Den interna validiteten är god eftersom resultatet besvarar syftet på ett verklighetstroget sätt.

Frågan om sambandet mellan människohandel, sexmissbruk, avvikande sexuellt beteende och sexualbrott av våldsam karaktär är för tillfället något oklar. Sambandet bekräftas endast delvis. Absoluta och klara kopplingar och slutsatser kan inte i detta skede dras. Förslag på fortsatt forskning kunde innefatta undersökandet av ovanstående eventuella samband, och hur det kan kopplas till människohandel för sexuella ändamål. Utöver detta kunde vidare forskning också beröra lagstiftningens påverkan på prostitution och människohandel, skulle lagstiftning som förbjuder prostitution i någon utsträckning underlätta motverkandet av människohandel för sexuella ändamål?

10 Avslutning

Projektet "Drömjobb?" har inte bara gjort ett intryck hos oss som studerande utan även som blivande professionella inom social- och hälsovården. Genom projektet har vi fått förståelse om hur omfattande problematiken kring detta fenomen är. De professionella som medverkat i undersökningen har bidragit med insikter om åtgärder som kan tillämpas för att motverka fenomenet samt stödja individer som fallit offer för människohandel för sexuella ändamål.

Avslutningsvis vill vi tacka Dream Business för det fantastiska arbete de gör och för den inspiration de frambringar hos oss. Vi vill tacka Måns Enqvist, Riikka Nyström och Catarina Mikkonen för de insikter och erfarenheter de bidragit med till undersökningen. Vi vill även tacka Yrkeshögskolan Novia för att de gett oss möjligheten att genom våra studier få vara med och uppmärksamma denna samhällsproblematik.

Källor

- Abas, M., Ostrovski, N.V., Prince, M., Gorceag, V.I., Trigub, C. & Oram, S. 2013. *Risk factors for mental disorders in women survivors of human trafficking: a historical cohort study*. [Online] <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3737054/> [hämtat: 11.03.2019]
- Academicwork, 2019 [Online] <https://www.academicwork.se/insights/arbetsgivare/intervjutekniker> [hämtat:15.3.2019]
- Ashe-Goins, F.E., 2018. Human trafficking: Implications for nurses. *The South Carolina Nurse*, 18, s. 15-17.
- Infofinland, 2019. *Asylsökande*. [Online] <https://www.infofinland.fi/sv/flytta-till-finland/jag-ar-/asylsoka> [hämtat:24.1.2019]
- Barbaree, H.E, Marshall W.L, 1990. *An integrated theory of the etiology of sexual offending* [Online] https://www.researchgate.net/publication/285606391_An_integrated_theory_of_the_etiology_of_sexual_offending_in_Handbook_of_Sexual_Assault [hämtat: 12.03.2019]
- Banks, V. & Bell, S.R. 2018. *Women's rights organizations and human trafficking*, 99(1), s. 362-376.
- Bell, J. 2000. *Introduktion till forskningsmetodik*, 3: upplagan. Lund: Studentlitteratur.
- Brottsoffermyndigheten, 2014. *Människohandel för sexuella ändamål*. [Online] <https://www.brottsoffermyndigheten.se/default.aspx?id=1724> [hämtat:24.2.2019]
- Boyle, A., Bick, D., Abas, M., Oram, S., French, R., Jakobowitz, S., Khonoker, M., Stanley, N., Trevillion, K., Howard, L. & Zimmerman, C. 2016. *Human Trafficking and Health: A Survey of Male and Female Survivors in England*. [Online] <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4880235/> [hämtat: 22.3.2019]
- Conrad, C. 2015. *Understanding human trafficking in the Nursing sector*. *Ohio Nurses Review*, 15(93), s. 19–26.
- Dalen, M. 2015. *Intervju som metod*, 2: upplagan. Malmö: Gleerups Utbildning AB.
- Dencombe, M. 2009. *Forskningshanboken - för småsakliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaper*. Lund: Studentlitteratur.
- Diskrimineringsombudsmannens berättelse till riksdagen, 2018 [Online] <https://www.syrjinta.fi/documents/14476/0/Riksdagsber%C3%A4ttelsen+FINAL+2018/a779c727-fd3-42e4-957e-be98f847b5df> [hämtat:25.2.2019]
- Eklund, G. 2014. *Tillförlitlighet, trovärdighet och etik.ett exempel* [Online] <https://www.vasa.abo.fi/users/geklund/Hemsidedokument%202017-18/Tillförlitlighet,%20Trovärdighet-Marie.pdf?fbclid=IwAR2A0qCnIjadwNcUVUXEFFsusopbMUip031Hag6ie4tP4OWjXTn6jAKTB3E> [hämtat:16.3.2019]
- Eklund, G. (u,å) *Forskningsmetodik - Kvalitativa metoder* [Online] <https://www.vasa.abo.fi/users/geklund/PDF/SpecPed%20II-PP%20-%20Webb.pdf> [hämtat:16.3.2019]

- Elpida r.f. [Online] <https://sv-se.facebook.com/elpida.finland/> [hämtat: 12.3.2019]
- ETENE, 2011. *Den etiska grunden för social- och hälsovården*. [Online] <https://etene.fi/documents/1429646/1571620/Publikation+33+Den+etiska+grunden+för+social+och+hälsovården%2C+2011.pdf/3cd3621e-5301-43d7-9eeb-5f6aecf84f5e/Publikation+33+Den+etiska+grunden+för+social+och+hälsovården%2C+2011.pdf.pdf> [hämtat 11.4.2019]
- FinnWID, (u.å). *Naiset kehitystyössä*. [Online] <http://www.finnwid.fi/> [hämtat:14.3.2019]
- Forskningsetiska delegationen. 2012. [Online] https://www.tenk.fi/sites/tenk.fi/files/HTK_ohje_2012.pdf
- Forsman, M. & Korsell, L. 2008. *Sexuell människohandel En fråga om tillgång och efterfrågan*. Västerås: Brottsförebyggande rådet. Rapport 2008:24
- Franz-Koivisto, L., Hukari, A., Jääskeläinen, K., Kantanen, M., Laihia, M-L., Ngugyen, R., & Suomalainen, N. (u.å) *Människohandel – Vår tids slaveri*. [hämtat 24.1.2019]
- Förenta Nationerna. 1951. *Förenta nationernas flyktingkonvention*. [Online] <https://www.unhcr.org/3b66c2aa10> [hämtat:24.1.2019]
- Förenta Nationerna 2006. *Finlands författningssamlings fördragsserie överenskommelser med främmande makter*. [Online] <https://www.finlex.fi/sv/sopimukset/sopimussarja/2009/20090023.pdf> [hämtat:4.2.2019]
- Förenta Nationerna. 2004. *UNITED NATIONS CONVENTION AGAINST TRANSNATIONAL ORGANIZED CRIME AND THE PROTOCOLS THERETO*. [Online] <https://www.unodc.org/documents/treaties/UNTOC/Publications/TOC%20Convention/TOCebook-e.pdf> [hämtat:24.1.2019]
- Granskär, M. Höglund-Nielsen, B. 2008. *Tillämpad kvalitativ forskning inom hälso- och sjukvård*. Lund: Studentlitteratur.
- Gröhn, C., 2018. *Vem köper sex av misstänkt människohandelsoffer?* [Online] <https://svenska.yle.fi/artikel/2018/12/20/vem-koper-sex-av-misstankt-manniskohandelsoffer-bland-annat-en-hoginkomsttagare> [hämtat:28.2.2019]
- Gröhn, C., 2018. *Polisanmälningar om misstänkt människohandel ökar i Helsingfors, hallickarna allt oftare från Rumänien: "Här tjänar de bättre än i övriga Europa"* [Online] <https://svenska.yle.fi/artikel/2018/12/19/polisanmalningar-om-misstankt-manniskohandel-okar-i-helsingfors-hallickarna-allt> [hämtat:21.3.2019]
- Haapasalo, J. 2008. *Kriminaalipsykologia*. Jyväskylä: PS-Kustannus
- Hansen, J. 2010. *Människorätt*.
- Helander, V. 2017, *Så ska Göterbogs besöksnäring stoppa prostitution*. [Online] <https://www.svt.se/nyheter/lokalt/vast/sa-ska-goteborgs-besoksnaring-stoppa-prostitution> [hämtat: 23.3.2019]
- Hirvonen S. 2018. *Karjalainen: Suomessa ennätysmäärä ihmiskaupan uhreja haki apua viime vuonna*. [Online] <https://yle.fi/uutiset/3-10088651> [hämtat: 22.2.2019]

- Hjälpsystemet. B. 2018. *Årsöversikt. 2018*. [Online] http://www.ihmiskauppa.fi/files/454/Auttamisjarjestelman_tilannekatsaus_1.1.-31.12.2018_ENGLISH.pdf [hämtat:26.2.2019]
- Häggström, S. 2016. *Skuggans lag - en spanares kamp mot prostitution*. Falun: Kalla Kulor Förlag
- Ingrid, L. 2017. Healthcare nätverk, *Posttraumatisk stressyndrom*. [Online] <https://stress.se/posttraumatisk-stress/> [hämtat:31.3.2019]
- Ihmiskauppa, A. (u.å). *Hemkommunens roll*. [Online] http://www.ihmiskauppa.fi/sv/information_for_hjalpare/hemkommunens_roll_da_det_galler_att_hjalpa_ett_manniskohandelsoffer [hämtat:25.4.2019]
- Ihmiskauppa, B. (u.å). *Information för hjälpare*. [Online] http://www.ihmiskauppa.fi/sv/information_for_hjalpare [hämtat:7.2.2019]
- Ihmiskauppa, C. (u.å). *Människohandel i Finland*. [Online] http://www.ihmiskauppa.fi/sv/manniskohandel/manniskohandeln_i_finland [hämtat:27.1.2019]
- Ihmiskauppa, D. (u.å). *Människohandel globalt*. [Online] http://www.ihmiskauppa.fi/sv/manniskohandel/manniskohandel_globalt [hämtat:7.2.2019]
- Ihmiskauppa, E. (u.å). *Ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän tarjoama apu*. [Online] http://www.ihmiskauppa.fi/tietoa_auttajille/ihmiskaupan_uhrien_auttamisjarjestelma/ihmiskaupan_uhrien_auttamisjarjestelman_tarjoama_apu [hämtat: 23.3.2019]
- Ihmiskauppa, F. (u.å). *Prostitution*. [Online] http://www.ihmiskauppa.fi/sv/manniskohandel/former_av_manniskohandel/manniskohandel_for_sexuellt_utnyttjande/precious_tvingades_till_prostitution [hämtat: 7.2.2019]
- Inrikesministeriet, (u.å). Människohandel är en utmaning i anslutning till mänskliga rättigheter. [Online] <https://intermin.fi/sv/polisvasendet/manniskohandel>
- Inrikesministeriet, 2018. Ny anvisning hjälper social- och hälsovårdspersonal att identifiera offer för människohandel [Online] https://stm.fi/sv/artikkeli/-/asset_publisher/uusi-ohje-auttaa-tunnistamaan-ihmiskaupan-uhreja-sosiaali-ja-terveydenhuollossa
- International Labour Office. 2005. *Human trafficking and forced labour exploitations*. [Online] https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_norm/---declaration/documents/publication/wcms_081999.pdf [hämtat:19.2.2019]
- International Labour Organization, 2017. Global Estimates of Modern Slavery [Online] https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/@dgreports/@dcomm/documents/publication/wcms_575540.pdf
- International Organization for Migration, (u.å) [Online] <https://iom.fi/fi/tietoa-suomeksi> [hämtat: 11.4.2019]
- Johansson, A. 2005. *Narrativ teori och metod*. Lund: Studentlitteratur.
- Johansson, K. 2014. *Rapport:Människohandel i sexbranschen identifieras uselt*. [Online] <https://svenska.yle.fi/artikel/2014/09/10/rapport-manniskohandel-i-sexbranschen-identifieras-uselt> [hämtat:27.3.2019]

- Jokinen, A. & Viuhko, M. 2009. *Human trafficking and organised crime*. Helsinki: Hakapaino Oy, Rapport nr. 62.
- Krank-Van De Burgt, L. 2018. *Djupt traumatiserade offer för människohandel kan bli helt utan den specialhjälp de enligt har rätt till – kommuner okunniga om lagarna*. [Online] <https://svenska.yle.fi/artikel/2018/03/16/djupt-traumatiserade-offer-for-manniskohandel-kan-bli-helt-utan-den-specialhjalp> [hämtat:16.3.2019]
- Kristensson, J. 2014. *Handbok i uppsatsskrivande och forskningsmetodik för studenter inom hälso- och vårdvetenskap*. Stockholm: Natur & Kultur.
- Kontula, A. 2008. *Prostituutio Suomessa. i Punainen eksodus – Tutkimus seksityöstä Suomessa*. Keruu: LIKE.
- Kommunförbundet. 2016. [Online] <https://www.kommunforbundet.fi/sites/default/files/media/file/Cirkul%C3%A4r-7-2016.pdf> [hämtat:21.2.2019]
- Korruption, 2018. [Online] <https://polisen.se/lagar-och-regler/lagar-och-fakta-om-brott/korruption/> [hämtat:24.2.2019]
- Koskinen T. 2017. *Ihmiskauppa on Suomessa samanlaista kuin muuallakin*. [Online] <https://yle.fi/uutiset/3-9442846> [hämtat: 22.2.2019]
- Kvale, S. 1997. *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Lund: Studentlitteratur.
- Lagen.nu, 2018. [Online] <https://lagen.nu/begrepp/M%C3%A4nniskosmuggling> [hämtat:24.2.2019]
- Leslie, J. 2018. Guidance on spotting possible victims of human trafficking. *Journal of Trauma Nursing*, 25(5), s. 282-289.
- Lessard, K. 2016. Greater awareness of sex trafficking needed. *Reflections on nursing leadership*. 42(3), s. 1-3.
- Lundgren, M & Roupe, B. 1998. [Online] http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:xGdabRILLBQJ:www2.sbs.su.se/Uppsats_old/1998/314/kandidatuppsats.doc+&cd=1&hl=sv&ct=clnk&gl=fi [hämtat:25.4.2019]
- Makt, 2019. [Online] <http://maktsalongen.se/vad-ar-makt/> [hämtat:24.2.2019]
- Melén, B. 2019. [Online] <https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lang/prostitution>
- Michaelagranit.se, (u,å). [Online] <http://www.michaelagranit.se/start> [hämtad:30.3.2019]
- Migrationsverket. 2018. *Om asylsökande*. [Online] <https://www.migrationsverket.se/andra-aktorer/Kommuner/om-asylsokande.html>
- MINILEX. Laki helpomoi, 2015. *Rikoslakija prostituutio*. [Online] <https://www.minilex.fi/a/rikoslaki-ja-prostituutio> [hämtat:21.2.2019]
- Mörner, N. 2010. *Offer, objekt, förlorare, aktör - en mångfasetterad bild av traffickerade kvinnor*.

- Minoritetsombudsmannen, 2014. *Den nationella rapportören om människohandel - En analys av arbetet mot människohandel och tillgodoseendet av rättigheterna hos offer för människohandel för sexuella ändamål*. [Online] https://www.syrjinta.fi/documents/10181/36408/Thmiskaupparaportti_2014_SV_WEB.pdf/64d5111a-1f0b-41aa-b0e5-0cabffbb5220 [hämtat: 16.3.2019]
- Nelson, K. 2012. *Mercury news*. [Online] <https://www.mercurynews.com/2012/11/16/human-trafficking-sex-trafficking-the-differences/>
- Nilsson, K. 2014. *Hotellen tar krafttag mot sexköp*. [Online] <http://www.fria.nu/artikel/114744> [hämtat: 12.02.2019]
- Olsson, H. & Sörensen, S. 2007. *Forskningsprocessen. Kvalitativa och kvantitativa perspektiv*. Stockholm: Liber.
- Orme, J. & Ross-Sheriff, F. 2015. *Sex trafficking. Policies, Programs, and Services*.
- Patel, R. & Davidson, B. 1994. *Forskningsmetodikens grunder. Att planera, genomföra och rapportera en undersökning*. Lund: Studentlitteratur.
- Peck, J. 2018. *Guidance on spotting possible victims of human trafficking*. Briefings on hospital safety, 26(9), s. 10-17
- Polisen, 2019. *Människohandel*. [Online] <https://www.poliisi.fi/prime122.aspx> [hämtat: 27.3.2019]
- Pro-tukipiste (u,å) [Online] <https://pro-tukipiste.fi> [hämtat: 12.3.2019]
- Regeringskansliet, 2011. *Fns konventioner om mänskliga rättigheter*. [Online] <https://www.regeringen.se/contentassets/d6d5653029e14e338a4b86f5f4b34c6b/fns-konventioner-om-manskliga-rattigheter>
- Rikosuhripäivystys, 2014. *Tukihenkilö palvelupisteessä*. [Online] <https://www.riku.fi/fi/palvelut/tukihenkilo+palvelupisteesta/> [hämtat: 23.3.2019]
- Roth, H. I. 2007. *Vad är mänskliga rättigheter*. Stockholm: Natur och kultur.
- Social- och hälsovårdsministeriet, (u,å). *Förebyggande av människohandel*. Helsingfors Finland. [Online] <https://stm.fi/sv/forebyggande-av-manniskohandel>
- Sorvali, I. 2010. *Undervisning i forskningsetik*. Helsingfors, Finland. [Online] https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/24332/ATH%20vol%201%20art%2015%20Sorvali.pdf?sequence=1&origin=publication_detail
- Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö, 2009. *Traumattisten tilanteiden psykososiaalinen tuki ja palvelu*. Helsingfors, Finland. [Online] <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/72736/Julka200916.pdf?sequence=1>
- Stabel, C., 2019. *Human sex trafficking is here; know the signs. Tar heel nurse*, (81)1, s. 14–14.
- Statens beredning för medicinsk utvärdering, 2014. *Allmänt om forskningsansatser med kvalitativ metod*. Sverige. [Online]

https://www.sbu.se/globalassets/ebm/metodbok/sbushandbok_bilaga11.pdf [hämtat: 24.3.2019]

Suomen YK- liitto, 2014. *Konvention om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor*. Helsingfors, Finland. [Online]

https://www.ykliitto.fi/sites/ykliitto.fi/files/cedaw_sv.pdf

Svartström, A. 2019. *Man döms för människohandel- lockade sex kvinnor till Finland för prostitution*. [Online] <https://www.hbl.fi/artikel/man-doms-for-manniskohandel-lockade-sex-kvinnor-till-finland-for-prostitution/> [hämtat:26.3.2019]

Svenska Yle, 2016. [Online] <https://svenska.yle.fi/artikel/2016/03/10/vardpersonal-kanner-inte-igen-offer-manniskohandel> [hämtat:25.1.2019]

Takkunen, J. 2019. *Pakkoprostituutio* [Online] <https://yle.fi/uutiset/3-10644696> [hämtad:10.3.2019]

Talentia, 2017. *Arki arvot ja etiikka. Sosiaalialan ammattihenkilön eettiset ohjeet*. [Online] http://talentia.e-julkaisu.com/2017/eettiset-ohjeet/docs/Talentia_Etiikkaopas_2017.pdf [hämtat:12.4.2019]

Tasker, Y. 2000. *Att planera och genomföra intervjuer. Ii introduktion till forskningsmetodik*. Lund: Studentlitteratur.

Teir, J. 2016. *Brottet som ingen vill uppmärksamma* [Online]

<https://svenska.yle.fi/artikel/2016/06/14/brottet-som-ingen-vill-uppmarksamma>

Teir, J. 2019. *Itohan blev offer för människohandel i Italien – skickas ändå tillbaka med fyraårige sonen* [Online] <https://svenska.yle.fi/artikel/2019/02/06/itohan-blev-offer-for-manniskohandel-i-italien-skickas-anda-tillbaka-med> [hämtat 22.2.2019]

Toisenlaisia Tarinoita, u.å. *Tietoa ihmiskaupasta* [Online]

<https://www.toisenlaisiatarinoita.fi/tietoa-ihmiskaupasta> [hämtat 22.2.2018]

Unionpedia, 2018. *Palermoprotokollet* [Online]

<https://sv.unionpedia.org/Palermoprotokollet> [hämtat:24.2.2019]

United Nations, 2009. *UN Women*. [Online] <https://www.un.org/womenwatch>

UNODC, 2019. *Human trafficking*. [Online] <https://www.unodc.org/unodc/en/human-trafficking/what-is-human-trafficking.html?ref=menuse> [hämtat:16.3.2019]

Uppslagsverket, (u.å).A. *Korruption*. [Online]

<https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/korruption> [hämtat:27.2.2019]

Uppslagsverket, (u.å). B. *Kommunförbundet*. [Online] <https://uppslagsverket.fi/sv/view-103684-Finlandkommunfoerbund> [hämtat:21.2.2019]

Uppslagsverket, (u.å). C. *Makt*. [Online]

<https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/makt> [hämtat:27.2.2019]

Uppslagsverket, (u.å). D. *Prostitution* [Online]

<https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/prostitution> [hämtat:26.4.2019]

Urbanutveckling, 2018. *Push and pull modell*. [Online]

<https://urbanutveckling.se/ordlista/pqr/push-and-pull-modell> [hämtat:24.2.2019]

Vaartio-Rajalin, H. (2018). *Sjukskötarens ed.* Personlig kontakt

Valtiolle. 2014. [Online] [https://www.valtiolle.fi/sv-FI/Arbetsgivare och arbetstagare/Inrikesministeriet/Joutseno forlaggning](https://www.valtiolle.fi/sv-FI/Arbetsgivare_och_arbetstagare/Inrikesministeriet/Joutseno_forlaggning) [hämtat:21.2.2019]

Väestöliitto, 2018. *FINSEX Maksullinen seksi.* [Online] https://www.vaestoliitto.fi/tieto_ja_tutkimus/vaestontutkimuslaitos/seksologinen_tutkimus/suomalaisten-seksuaalisuus-finse/finsex-maksullinen-seksi/ [hämtat24.2.2019]

Walker-Rodrigues, A. & Hill, R. 2011. *Human sex trafficking.*

Williams, B. A. 2018. *Efforts to stop human trafficking.* USA

Yoo, E. & Boyle, E. H., 2015. *National Human Trafficking Initiatives: Dimensions of Policy Diffusion.* *Law and social inquiry*, Vol. 40 (3), s. 631–663.

Finlands författningssamling

Lag om diskrimineringsombudsmannen 30.12.2014/1326 [Online] www.finlex.fi
[hämtad:25.02.2019]

Lag om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och
hjälp till offer för människohandel 17.6.2011/746 [Online] www.finlex.fi
[hämtad:24.01.2019]

Lag om hemkommun 11.3.1994/201 [Online] www.finlex.fi [hämtat:22.02.2019]

Socialvårdslag 30.12.2014/1301 [Online] www.finlex.fi [hämtad:25.02.2019]

Strafflag 19.12.1889/39 [Online] www.finlex.fi [hämtat:24.01.2019]

Utlänningslag 30.4.2004/301 [Online] www.finlex.fi [hämtad:22.02.2019]

Bilaga 1

Sökord	Avgränsning	Databas	Träffar	Använda	Datum
Vårdpersonal AND människohandel	-	Google.fi	19 700	1	24.1.2019
United nations AND human trafficking definition	-	Google.fi	18 700 000	1	24.1.2019
What's the difference between human trafficking and sex trafficking	-	Google.fi	67 800 000	1	24.1.2019
Koppleri finlex	-	Google.fi	219	1	24.1.2019
Asylsökande	-	Google.fi	1 910 000	1	24.1.2019
Offer för människohandel finlex	-	Google.fi	4240	1	24.1.2019
Människohandelsbegrepp	-	Google.fi	27 300	1	24.1.2019

Sökord	Avgränsning	Databas	Träffar	Använda	Datum
Korruption	-	Google.fi	439 000	1	24.2.2019
Förenta nationerna AND flyktingkonventionen	-	Google.fi	26	1	24.1.2019
Migrationsverket AND invandrare	-	Google.fi	8	1	24.1.2019
Människohandel	-	Google.fi	463 000	1	24.1.2019
Human trafficking AND europé	Full text, PDF	EBSCO	38	1	27.1.2019
Human trafficking	-	Ebook Central	29	1	27.1.2019
FN:s konventioner om mänskliga rättigheter	-	Google.fi	83 300	-	4.2.2019

Sökord	Avgränsning	Databas	Träffar	Använda	Datum
Ihmisoikeushaaste AND ihmiskauppa	-	Google.fi	272	-	6.2.2019
FN:s konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet	-	Google.fi	20 700	-	6.2.2019
THL – Terveystieteiden tutkimuskeskus ja hyvinvoinninlaitos	-	THL.fi	-	-	5.2.2019
Makt	-	Google.fi	18 900 000	-	5.2.2019
Prostitution	-	Google.fi	49 900 000	-	6.2.2019
Snöbollseffekten	-	Google.fi	97 600	-	6.2.2019
Prostitution ihmiskauppa	-	Google.fi	28 900	1	7.2.2019

Bilaga 2

Sökord	Avgränsning	Databas	Träffar	Använda	Datum
Ihmisoikeushaaste AND ihmiskauppa	-	Google.fi	272	-	6.2.2019
FN:s konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet	-	Google.fi	20 700	-	6.2.2019
THL – Terveys ja hyvinvoinninlaitos	-	THL.fi	-	-	5.2.2019
Makt	-	Google.fi	18 900 000	-	5.2.2019
Prostitution	-	Google.fi	49 900 000	-	6.2.2019
Snöbollseffekten	-	Google.fi	97 600	-	6.2.2019
Prostitution ihmiskauppa	-	Google.fi	28 900	1	7.2.2019
Ihmiskauppa	-	Google.fi	789 000	1	7.2.2019

Sökord	Avgränsning	Databas	Träffar	Använda	Datum
Forskningsetiska delegationen i Finland	-	Google.fi	6 790	-	12.2.2019
Forskningsetik och frågor	-	Google Scholar	23 800	-	12.2.2019
Human sex trafficking	Full text, PDF	EBSCO Host	9	-	20.2.2019
Trafficking	-	Sh.se	55	-	21.2.2019
Konvention om avskaffande av alla slags diskriminering av kvinnor	-	Google.fi	39 400	-	21.2.2019
Stop human trafficking AND victim	Full text, PDF	EBSCO Host	3	-	22.2.2019
Människohandel för sexuella ändamål	-	Google.fi	47 900	-	22.2.2019

Sökord	Avgränsning	Databas	Träffar	Använda	Datum
Offer för människohandel i Finland	-	Google.fi	5 090 000	-	22.2.2019
Makt	-	Google.fi	15 400 000	1	27.2.2019
Pullfaktorer	-	Google.fi	156 000	2	2.3.2019
Posttraumatiskt stressyndrom	-	Google.fi	194 000	1	2.3.2019
Social and healthcare AND human trafficking	Full text, PDF	EBSCO	159	2	2.3.2019
Social and health care AND trafficking	Full text, PDF	EBSCO/Cinahl	85	1	8.3.2019

Bilaga 3

Social health care AND trafficking victims	Full text, PDF	EBSCO/Cinahl	101	1	8.3.2019
Human trafficking AND social services	Full text, PDF	EBSCO	51	1	14.3.2019
Human trafficking AND causes	Full text, PDF	EBSCO/Cinahl	143	1	17.3.2019
National human trafficking	Full text, PDF	EBSCO	14	1	19.3.2019
Human trafficking AND causes	Full text, PDF	EBSCO/Cinahl	146	1	26.3.2019

Sökord	Avgränsning	Databas	Träffar	Använda	Datum
Human trafficking AND questions	Full text, PDF	EBSCO/Cinahl	147	4	26.3.2019
Michaelagranit.se		Google.fi	3 490	1	30.3.2019
Human trafficking AND services	Full text, PDF	EBSCO/Cinahl	38	2	6.4.2019
Human trafficking AND identify	Full text, PDF	EBSCO/Cinahl	149	1	9.4.2019
Human trafficking AND preventing	Full text, PDF	EBSCO	9	1	11.4.2019
Sex trafficking	Full text, PDF	EBSCO/Cinahl	21	2	16.4.2019
Människohandel för sexuella ändamål AND Minoritetsombudsmannen		Google.fi	286	1	23.3.2019
Kunskapsvinster med triangulering		Google.fi	13 400	1	25.4.2019

Författare, årtal, titel, land	Syfte	Metod	Urval	Resultat	Diskussion	Motivering av vald artikel
Nina Mörner, 2010, "Offer, objekt, förlovarare, försörjare, aktör: en mångfasetterad bild av trafickerade kvinnor", Sverige	Öka kunskap om människohandel för sexuella ändamål					
Jesper Hansén, 2010, Människorätt, Sverige	Öka kunskap om mänskliga rättigheter					
Hans Ingvar Roth, 2007, Vad är mänskliga rättigheter	Öka kunskap om vad mänskliga rättigheter innebär i praktiken och hur det kan tolkas globalt					Motivering till att människohandel bryter mot mänskliga rättigheter
Jimmie Kristensson, 2014, Handbok i uppsatsskrivande och forskningsmetodik för studenter inom hälso- och vårdvetenskap	Öka kunskap om kvalitativ forskningsmetod					Kunskap om att tillämpa en metod som lämpar sig till ämnet i arbetet
Brittney Thomas, uå. How to recognize human trafficking in a health care setting. Kentucky.	Igenkännande av offer för människohandel					Berättar om hur man känner igen ett offer av människohandel
Kristen J. Clause, Kate Byrnes Lawler. 2013. The hidden crime: human trafficking. North Carolina	Fakta och tecken av människohandel					Globalt perspektiv av människohandel, psykiska och emotionella tecken av människohandel.
Ashe-Goins, Franses E., 2018. Human trafficking: Implications for Nurses	Fakta om människohandel, tecken samt frågor av offer					Tecken och information av människohandel
Stabel Cindy, 2019. Human sex trafficking is here; Know the signs	Kunskap om olika tecken för människohandel					Tecken på människohandel
Thomas Brittney, uå. How to recognize human trafficking in a health care setting	Rollen för vårdare att känna igen offer för människohandel					Frågor till offer för människohandel
Clause Kristen J., Byrnes Lawler K., 2013. The hidden crime: Human trafficking	Känna igen offer, tjänster för offer samt globalt perspektiv på människohandel					Tecken på människohandel
Lessard, K., 2016. Sex trafficking: Knowing the signals and what to do	Vad behövs för att kunna känna igen offer för människohandel					Identifiering av offer för människohandel samt vad människohandel förorsakar
Conrad, C., 2015. Understanding human trafficking in the nursing sector.	Människohandel inom social- och hälsovården					Tecken på människohandel samt hur identifiera ett offer
Leslie, J., 2018. Human trafficking: Clinical assessment guideline	Olika typer av människohandel, varningstecken samt frågor åt offret					Frågor åt offer och varningstecken
Perkins, E. B., Ruiz, C. 2017. Domestic minor sex trafficking in a rural state: Interviews with adjudicated female juveniles.	Problematiken samt teorier kring människohandel					Problematiken om människohandel
Orme, J., Ross-Sheriff, F., 2015. Sex trafficking: Policies, programs and services.	Tjänster för offer för människohandel, teorier om människohandel					Tjänster för offer för människohandel

FRÅGA	KOD	UNDER KATEGORI	KATEGORI
Beskriv hur Ni i Ert arbete kommer i kontakt med offer för människohandel för sexuella ändamål?	<p>A: "Man utreder ett annat fall och sedan kommer det människohandel som en bigrej, speciellt med kopplerifall. Skanna på nätet, vissa tekniker som vi kan titta på och följa med olika koder på de här flickorna och var de måste registrera sig på dessa sajter och det har visat att de är inte de själva som sätter det dit utan det är någon annan som gör det för dem. Sen måste man efter det vara i kontakt med det eller spana utanför platserna och se vad det är frågan om, är det frågan om koppleri och om det är det så kan man gripa i och då klaras det även upp om det är frågan om människohandel. Sen har vi en tredje sektorns aktör här i Finland, Protukupiste som aktivt rör sig bland sexarbetande och de också jobbar och identifierar mycket människohandel, men de betyder inte att de automatiskt får de till polisen och alla rapporteras inte till polisen. Nationella människohandelscentret för människohandelsoffer, och där via får polisen även fall."</p> <p>B: "Varför jag möter dem är genom att jag kommer i kontakt med dem genom familj eller asylsökande."</p> <p>C: "I huvudsak så träffar vi ju sådana som är asylsökande och genom vänner, att vara vän med dem, bjuda med dem på evenemang."</p>	Sektorsövergripande arbete	1. Stödande av offer för människohandel för sexuella ändamål
Hur kan Ni identifiera ett offer för människohandel för sexuella ändamål?	<p>A: "Indikatorer, varifrån den är, har den sitt eget pass eller är det någon annan person som har det. Kopplerifall. Emellan förstår inte dessa inte eftersom de blivit förtryckta i tid och evigheter så förstår de inte ens att vad de har för rättigheter."</p> <p>B: "De som kommer är redan identifierade och är färdigt intagna till hjälporganisationen."</p> <p>C: "Om man noterar att en kvinna inte kan läsa eller skriva, det är svårt för dem att berätta sammanhängande så här logiskt och kronologiskt vad dom har varit med om, dom kan ha ärr på kroppen av misshandel."</p>	Professionellas roll	3. Identifiera offer för sexuella ändamål
Beskriv hur Ni i Ert arbete stöder individer som fallit offer för människohandel för sexuella ändamål?	<p>A: "Vårt fall är att utreda fallen i polisen och sedan har vi i vårt samhälle mekanism hur man stöder offer oberoende för vilket brottsoffer det är och polisen hänvisar då alla offer till brottsofferjouren och vanligtvis ger vi order då vi vet att det är frågan om människohandelsoffer så hänvisar vi dem direkt till offerservicen för människohandel."</p> <p>B: "Jag brukar alltid fråga att hurdan hjälp får de nu och sedan om det finns något som jag ka erbjuda som tillägg, gör jag det. Som t.ex. erbjuda hjälpsystemet, brottsofferjouren och kriscentralen."</p> <p>C: "Genom värnverksamhet, barnuppfostran, stödjer kvinnor som håller på att bli utvisade eller har processer på gång, hjälpa till med papper och att skaffa pass till deras barn, försöker jobba tillsammans för att dom skall komma in på skyddshem, stödjer skolgång."</p>	Stödformer	1. Stödande av offer för människohandel för sexuella ändamål
Hur går Ni tillväga om ett identifierat offer för människohandel för sexuella ändamål inte tar emot hjälp av Er?	<p>A: "Vårt arbete är att utreda fallet, så vi måste utreda det oberoende, det finns inte heller något krav att offret skall samarbeta med polisen. Kan vara svårt att utreda ett fall ifall man inte får stöd av offret själv."</p> <p>B: "Då måste jag bara acceptera det, förstås försöker jag alltid prata om hur bra det skulle vara men man kan inte tvinga någon."</p> <p>C: "Man kan bara hjälpa sådana som har ett villigt hjärta och är mottagliga. Var och en måste få vara autonoma individer och få ha självbestämmanderätt till vilket också hör möjligheten att tacka nej till hjälp."</p>	Stödformer	1. Stödande av offer för människohandel för sexuella ändamål
Hur anser Ni att människohandel för sexuella ändamål påverkar offer på individ och samhällsnivå?	<p>A: "På individnivå, jag ingen psykolog men att de är djupt traumatiserade offer för människohandel i tid och evighet och det kan behövas långa diskussioner med professionella för att få dem bort från det här. Det som är besvärligt med denna långa brottsprocess är att man talar om blir offer på nytt på sätt och vis att då man hjälp dem till hjälpsystemet så sedan kommer brottsprocessen där man måste tänka på sakerna på nytt och på nytt, långt traumatiserade. På samhällsnivå är det klart att då går man in speciellt gällande sexuellt utnyttjande så gås det in på diskussionen om sexköp överlag och hur sexköp och businessen syns på samhället men att det är klart att det syns i samhället att detta händer på en gråzon där den svarta marknaden där inget är legitimt men det att eftersom sexköp inte är förbjudet i Finland, endast koppleri så möjliggör det och det är svårare att ta itu med. Exempel Sverige som har totalförbud vilket ger mer resurser och möjligheter att ingripa då de ser något. Eftersom det inte finns amonser, och om det finns så kan man genast ta sig an på dem. I Finland går det inte."</p> <p>B: "På individnivå enormt, väldigt traumatiserande. På samhällsnivå ökar det på brottsligheten och har massor med negativa sidor."</p>	Fenomenets följer på individ- och samhällsnivå	2. Motverka fenomenet människohandel för sexuella ändamål

	<p>C: "På individnivå så är det att blir man ett offer för människohandel så påverkar det ju resten av livet. Kvinnor kan ha så stor posttraumatisk stress att dom inte får sova på nätterna, påverkar hur bra man är, hur bra man orkar vara som förälder, påverkar individen på ett så sätt att dom tänker mycket mera, de är oroliga för sina familjer, beskyller sig själva för att familjen råkar illa ut. På samhällsnivå om man berättar för andra människor som inte är så insatta i frågeställningarna och vad det handlar om så upplever jag att många blir väldigt skräckslagna och verkar inte höra så mycket, det är så svårt att möta problematiken. Till Elpidas agenda gör också att påverka samhällsdebatten i den här frågan, också beslutsfattare. Det behövs poliser, advokater, åklagare, sådana som forskar och gör utredningar. Dom som jobbar för minoritetsombudsmannen, människohandelsrapportören, hjälpsystemet för människohandelsoffer i Finland gör ett jätte viktigt arbete. Alla kommuner är skyldiga att hjälpa offer för människohandel men det finns för lite kunskap om det. Det behövs också politiker som är villiga att driva den här frågan och för att lagstiftningen skall utgå mera från offrens behov."</p>		
<p>Anser Ni att det finns någon speciell grupp som är extra sårbar för människohandeln för sexuella ändamål</p>	<p>A: "Vanligtvis kommer de från såna förhållanden, såna länder och man skall komma ihåg att vissa offer har kanske medvetet gett sig in på prostitution men sedan i ett senare skede har de hamnat ut för en människohandelssituation, att detta är något som man skall komma ihåg, att fast man någon gång gått med så betyder det inte att man vill bli människohandelsoffer. De kommer från såna förhållanden som är dåliga, socialt fattiga områden. Då man kollar på den finska situationen så är de från Rumänien, Bulgarien, Moldavien, Nigeria och även Tjeckien. Dessa är största delen, men man måste komma ihåg att det finns även helt finska fall. Finns även situationer där droganvändare blivit skuldsatta i Finland och tvingats till att ge sex så de är även helt "made in Finland" fall." B: "Jo, narkotikaberoende"</p>	Förebyggande	2. Motverka fenomenet människohandel för sexuella ändamål
	<p>C: "Jag tror att vem som helst kan bli offer för människohandel. Dom som är utsagna i samhället lider nog större risk att bli utsatta. Det finns ju också dom som har blivit papperslösa efter en asylprocess och fallit offer för människohandel och sexuellt relaterad människohandel i Finland."</p>		
<p>Vilka aktörer/myndigheter samarbetar Ni med?</p>	<p>A: "Alla myndigheter. Hjälpsystemet. Tredje sektorn. Hälso- och socialsidan. Mest gränsbevakningen." B: "Människohandels organisationen, polisen, brottsofferjouren och Valkonauha ry." C: "Med olika typer av aktörer som har liknande målsättning som vi har. Vi har ett nätverk i Italien och nån organisation i Nigeria, Borgå stift, kontakt med Vapauta uhri och valo, IOM, migri, polisen, andra organisationer eller privat personer och olika jurister."</p>	Sektorsövergripande arbete	1. Stödande av offer för människohandel för sexuella ändamål
<p>Vad anser Ni vara orsaken för en ökning av människohandel för sexuella ändamål?</p>	<p>A: "Små risker och inga investeringar, bra inkomster." B: "Utbudet, om det är tillåtet att sälja sex och de som erbjuder sig själv och deras service." C: "Efterfrågan, pornografin och att polisen har inte tillräckligt med resurser att gå vidare med fallen."</p>	Utbud och efterfrågan	2. Motverka fenomenet människohandel för sexuella ändamål

Hur skulle Ni motverka problematiken om Ni hade med oändligt med resurser?	<p>A: "Stor enhet som skulle fullständigt fokusera sig på det här. Folk som kommer från fattigare länder så lönar det sig även att satsa i de länder, att göra förhållandena bättre där och att det skulle finnas awereness i dessa länder varifrån de kommer att man skulle satsa även där."</p> <p>B: "Alla som kommer till Finland skulle få stanna här, att alla skall ha möjlighet till utbildning och hälsovård, stödfamiljer tror jag att skulle vara bra. Man kunde bo på ett tryggt sätt och få stöd."</p> <p>C: "Att det kommer mera skyddshem, att lagstiftningen skulle ändra, att polisen får resurser att jobba kring problematiken, att asylsökande kvinnors process går snabbare och att de skulle få ha tillräckligt med psykoterapi, traumaterapi, lära sig språket, få stöd och lära sig läsa och skriva. Utbilda nytt folk att känna igen sådana här fall. Utöka forskning och utredning."</p>	Utvecklingsförs lag	2. Motverka fenomenet människohandel för sexuella ändamål
Har Du ytterligare något att tillägga angående ämnet människohandel för sexuella ändamål?	<p>A: "Nationell handlingsplan finns inte just nu eftersom koordinatören inte finns och behovet finns till det. I Finland har det alltid funnits mera arbetsrelaterad människohandel än sexuellt, förutom nu under de senaste åren har det vänts och nu har vi mera sexuellt utnyttjade, det beror delvis på att vi har samarbetat bra med regionförvaltningens arbetsinspektörer, vi har gemensamma tillslag till platser och genom detta har vi identifierat arbetsrelaterad människohandel, den samma mekanismen finns inte för den sexuella, det finns inget kontrollsystem. Protukipiste gör bra arbete bland sexarbetare men samtidigt så anser de att det skall finnas fri sexhandel i Finland."</p> <p>B: "Samhället borde vara stolta och hjälpa människor att se det att om man är ett offer så betyder det inte att man själv valt det, stöda självförtroendet och visa att det finns andra möjligheter, sätta resurser att stöda enskilda människor vore viktigt. Samhället skulle säga nej till våld och utnyttjande. Polisen borde ha mera resurser till att motverka svarta nätet."</p> <p>C: "Det är ett väldigt komplext problem."</p>	Samhällets ansvar	1. Stödjande av offer för människohandel för sexuella ändamål

Informations- och samtyckesbrev

Informationsbrevet innehåller information om deltagande i intervju till undersökningen människohandel för sexuella ändamål. Vi är socionom- och sjukskötarstuderande, som skulle vilja intervjua dig berörande din personliga erfarenhet av människohandel för sexuella ändamål. Vår undersökning hör till projektet "Drömjobb?" och är vårt examensarbete på YrkesHögskolan Novia.

Syftet med arbetet är att undersöka hur människohandel för sexuella ändamål tar sig uttryck i Finland och hur de professionella inom social- och hälsovårdsområdet kan stödja och identifiera offer samt motverka människohandel för sexuella ändamål.

Intervjun kommer att bandas in, varefter den transkriberas och analyseras. Materialet behandlas konfidentiellt, endast de studerande som utför undersökningen samt handledaren kommer att ta del av materialet. Informationen som erhålls från intervjuerna kommer att användas för att svara på undersökningens syfte. Ni har rätt till anonymitet, väljer ni att vara anonym kommer er identitet inte att framkomma i undersökningen (*ifall ni önskar vara anonym, kryssa i det nedanför*). Ert deltagande är frivilligt och ni har rätt att avbryta processen. Ert samtycke till intervjun kommer ske genom att du skriver under detta brev. Intervju materialet makuleras efter att arbetet publiceras.

Jag önskar vara anonym: Ja ___ Nej ___

Jag har förstått ovannämnda villkor och ger härmed mitt samtycke att delta i intervjun:

Ort och datum

Underskrift samt namnförtydligande

Intervjuguide

Biografiska öppningsfrågor

- Utbildning
- Erfarenhet
- Ansvarsområde/Arbetsuppgifter

Intervjufrågor

- Beskriv hur Ni i Ert arbete kommer i kontakt med offer för människohandel för sexuella ändamål?
- Hur kan Ni identifiera ett offer för människohandel för sexuella ändamål?
- Beskriv hur Ni i Ert arbete stöder individer som fallit offer för människohandel för sexuella ändamål?
- Hur går Ni tillväga om ett identifierat offer för människohandel för sexuella ändamål inte tar emot hjälp av Er?
- Hur anser Ni att människohandel för sexuella ändamål påverkar offer på individ och samhällsnivå?
- Anser Ni att det finns någon speciell grupp som är extra sårbar för människohandeln för sexuella ändamål?
- Vilka aktörer/myndigheter samarbetar Ni med?
- Vad anser Ni vara orsaken för en ökning av människohandel för sexuella ändamål?
- Hur skulle Ni motverka problematiken om Ni hade med oändligt med resurser?

- Har Du ytterligare något att tillägga angående ämnet människohandel för sexuella ändamål?